

JESUSJB KRJSTUSIB

ajokertutingita

pijariakarnerpângôningit.

A Summary

of

Christian Doctrine.

oder:

Hauptinhalt der christlichen Lehre.

E. Bastaniermullo & Dunskeymullo.
Nêrtaulaukput Lœbaume.

Nagliktavut Sorrutsit!

Aglait tamakkoa ajokertortaujutiksapsingnut, Gùdih kajusimaninganik piulijauniptingnut illingavut; katter-sorsimavut aglait hailigit okausinginit pijariakortoner-pânit, âkiksortaumavullo apersutitut kigudsinullo.

Kollangilagut kuviagidlarniarapsigik, tâpkonane naitomik okautigijaungmata Jêsusib, tâpsomalo Aposteling-ita ajokertusingit, miksekârninaujut illisimaniôlutiglo pitsartuniôlutiglo inosiôjut. Tâpkonane nagvarpase Gùdib kajusimanginga pijomajangalo piloringniksapsingnut, apkusinetuarlo inôtsemut nâksaungitomot.

Nâmaktomik illiniarupsigik — sôrlo neriugaptatut — okautsit tamakkoa issumamiutarituinangikupsigik, torkorupsigigle ômatipsingne, kaumaneriniarpase apkutipsingne pilloringnartomik naggaserkârtinase nunamênipsingnik.

Tagvunga tikkinginipsingne tussujutigidlarpapse, ômatise ikkoalakovlugit naglingnerme piulijipsingnik, okautaujungnangitomik nagligijipsingnik, inôserminik tunilauktomik pivluse, aungminiglo kovisilauktomik ajornipse issumagijaujungaerutiksanginnut. Uvaptingnêpok kaut tamât sillaksûb naggatânut; sorrutsit nagligiluarpait, piniarvigivait, tuksiarningit, kenuningit kamagivait ômatigallo kuviagivâ pitsiarvigilugit, timingitigullo tarnin-gitigullo saimarlugit.

Omatekarkojomadlarpapse kibliktaumajomik, opigosuktomik, ungajomiglo, nagligosuktomiglo, taettekartomiglo Atâtamik killangmêtomik, taimâk saimanartunik issumakarvigijipsingnik. Ernetuanetauk tokkomut tunigamiuk pivluse, inôsekarkovluse nâksaungitomic okpernermut tâpsomunga. Tagva kivgartorniarpasse sivôrajuiluse, pijariakortolitsiniarposelo, kaut tamât tuksiarvigilugo, ômamut illungertortomut okperluse taettekaryluselo, sôrlo kittorngat naglingnartut atâtatik nagligijatik tuksiarvigingmatigik.

Tussudlarivogut Anernerub hailigiub ômatipsingne innekaromadlartub nippinganik tussâtsiarkovluse, assersimanipsingnik ajornipsingniglo kaujitipasc, Jêsuse Kristuse ânanausitipago ômatipsingne, inuit ilûnatik piluartomigle okpertokotingita piulijingititut; anernise kigligiksarvigikpagit kitorngaunipsingnik Gûdemut, illupsingnelo nipliâkpat: „Abba, nagligosuktotit Atâtak!“ Jêsusib okausinginik erkaumatipase, miksekârnernut tamainut tessiorpase, ajokertorpasselo piniarnermik kuviagijanganut.

Tamaltomunga aglait ânanât ukkua pigisigik, Piulijipsingnut kujalijutigilugit, attorsigik saimanartomic ômatipsingnut; Jêsusib Apostelingitalo ajokertusinginêtsainaritse; ômamiutekainaritse ajungitunik Jêsusib akketudlartomic piniulauktanginik piksapsingnut; timip-selo tarnipselo kувiasutigilikko Gûde Piulijivut!

OKAUTIGIJAUIJUT AGLANE UKKUNANE,

Sivorlèjut, Aglait hailigit.

- I. Gûde, tapsoma illingauinga piniarningillo.
- II. Engelit.
- III. Jnûb illinganerilauktanga kiglinganit.
kattangninga, asserorningalo.
- IV. Jnûb piulijauninga Jêsuse Kristusemut.
- V. Atâta, Ernek, Anernerlo hailige.
- VI. Apkusinek piloringnermut, okpernermut
Jêsuse Kristusemut.
- VII. Okpernerub paungangit. ubvalo ivsornai-
linek.
- VIII. Malliktingit. Jnòsek naglingnerme, mal-
lingnerlônèt Gûdib perkojanginik.
- IX. Jllagèt ubvalo okpertokattigèt Jêsuse Kri-
stusemut.
- X. Baptijut hailige.
- XI. Komunione hailige.
- XII. Tokko, odpertullo angerarningit Nàle-
kamut.

- XIII. Jêsusib Kristusib tikkipsâromârninga, tok-
kumgajullo tupaktitaujomârningat.**
- XIV. Sillaksoarmêtut tamaita erkartuivingme sak-
kijariakaromârningit.**
- XV. Piloringnek issokangitok, ôminarnerartau-
manerlo issokangitok.**

Sivorlêjut.

Aglait hailigit.

**1. Ajokertutsit piulijaunartut, Kristusemut okpertu-
nut illingajut, suna okautigivatsûk?**

Ajokertutsit tamakkôa okautigivat. Gûdib
pijomajanga piloringniptingnut Kristuse Jêsuse-
kut.

**2. Nane Gûdib pijomajanganik tamattominga pilo-
ringniptingnut illingajomik nellojungnairtitauvitâ?**

Tamattominga nellojungnairtitauvogut aglane
hailigine, Testamentetokame Testamentetâmelo,
Gûdib okauserijangine inungnut.

Jtaksoak Gûdib sivorlit okarvigilauramigit
unuktoertorlune sunatuinarniglo illiorlune nel-
lautaijutigit, kingorlerpâmik Ernekut okalauk-
pok uvaptingnut. Ebr. 1, 1. 2.

3. Suna aglaksîmavâ (Testamentetokame)?

Testamentetokame aglaksimavut:

- a. Unipkautsit sillaksûb inûglo sivorlerpâk ping-
ortitauninginnik.
- b. Unipkautsit Gûdib innukotinginnik, Israêlib
kitornganginnik.
- c. Gûdib okausingit inukaltigêngnut taipkonunga.

d. Nellautainerit Jêsuse Kristusemik, nâlegauvinganiglo.

(Aglait ingmigolingajut 17it unipkausertagit, 5illo ajokertusertagit. 16 illo nellautaimajoktagit.)

4. Suna aglaksimavâ (Testamentetâme)?

Testamentetâme aglaksimavut:

- a. Jêsusib Kristusib inôninga.
- b. Unipkausit illagêktokotingita tungatitauninginik nuname.
- c. Jêsusib Kristusib, Apostelingitalo ajokertusingit.
- d. Nellautaimanerit, nalegauvingata innertitauninganik.

(Aglait ingmigolingajut 5it unipkausertagit, 21it Apostelinit illagênut, atausit nellautaimajoktagit.)

5. Suna pitjutigilugo ajokertutsit ilûnatik aglait hailigit tungavituarivattigik tammarnangitomik?

Aglait hailigit Gûdemut illumiulitaumavut, Anerningatalo aulatsininganut aglaktaumavut Profêtinullo Apostelinullo.

Gûdib inungit ivsornaitut taipkoa okâlalaukput Anernerub ajunginerub kajungertimagit, 2 Petr. 1, 21.

Manigoijuble, Anernerub ajunginerub, Atâtama tillijomârtangat attimne, tâpsoma ajoker-

torniarpåse tamainik, erkaitiluselo tamainik, okauseri-
lauktamnik ilipsingnut. Joh. 14, 26.

Okâlangilagut okautsinut innuit sillatuningit ma-
liklugit, okautsinulle Anernerub ajunginerub ajoker-
tusingit maliklugit. 1 Cor. 2, 13.

Sorrusionernit kaujimagangne aglait hailigit, tâpkoa
ajokertortauvigijungnarpatit piulijaukovlutit okpernermut
Kristuse Jêsusemut. Aglait tapkoa ilûnatik Gûdemut
pititaumajut attornarput ajokertutsemut, innerteriner-
mullo âkiniarnermullo pitlarnermullo idluarsinerme.

2 Tim. 3, 15. 16. (Rôm. 15, 4. Ebr. 2, 3. 4.)

JNGMIGOLINGAJUT SIVORLIT.

Piloringnerub tungalitauninganik okâlajut.

Kapitel I.

Gûde, tâpsoma illinganinga piniarningillo.

1. Kanok aglait hailigit kigligiutsivat Gûdekarnek
pivlugô?

Gûdekarmat, aglangne hailigine okautigi-
jauvok kaujimajaujutut inungnut ilûnainut.

Gûdemut pijomajok, Gûdekartomik okpertuk-
sauvok. Ebr. 11, 6.

Gûdekartomik nellojokangilak tâpkonane;
Gûdib mattominga nellojungnaitilaungmagit;
Gûdib illinganinga takkuksaungitok, tamadsa
ajugakangininga Gûdioningalo issokangitok,
sillaksûb pingortitaukârninganit takkuksaung-
mat, piniarnerit ullernaigijaukpata; taimaimat
passijaungijutiksakangilat. Rom. 1, 19. 20.

Iglut tamaita senajauvut kimut, tamainigle
pingort. tsijok Gudiðvok. Ebr. 3, 4.

Sillaitut òmatimingne okarput: Gùdekang-
ilak. Img. 14, 1.

**2. Kanok aglait hailigit (ajokertuivât) Gùde piv-
lugo?**

Gùdekarpok atausènarmik, aglait hailigit
illitarijautitanganik uvaptingnut. tailugo: Atâta,
Ernek, Anernerlo ajunginek.

Ahâk Israële, Nâlegak Gùdivut Nâlegavitòvok.
5 Mòs. 6, 4.

Nâlegapta Jêsusib Kristusib saimarsautingât,
Gùdiblo naglingningat, Anernerublo ajungi-
nerub illagêngningat illagilise ilùnase.

2. Kor. 13, 13.

**3. Kanok sulle aglait hailigit (ajokertuivât) Gùdib
illinganina pivlugo?**

Gùde anerniòvok, nâmaksimaringniòlune
nangminermine, kaumaniub ilùnât inòtsiblo puai-
lavituangak.

Gùde anerniòvok, tuksiartingitalo anernerme
miksekârnermelo tuksiarvigijaksarivât. Joh.
4, 24.

Jnòtsib puailavinga ilingnèpok, kaumasernelo
kaumasek takkovavut. Img. 36, 10.

Tunergutit ajungitut tamaita, tunergutillo
nâmaktut tamaita pikkangat pivut, kaumajub
atâtanganit; tâpsomane sokkosernekangilak

simmertigèngnekaranelônèt tâktomiglo kaumajomiglo. Jak. 1, 17.

Nâmaktuksauvose sôrlo atâtase nâ mangmat. Mat. 5, v. 48.

4. Kanok aglait hailigit (ajokertuivât) Gûdib pinniarningit pivlugit (—)?

Sivorlermik: Piniarnekk pingortitsinekk pivlugô?

Gûde pitanikk tamainikk pingortitsilaukpok Jêsuse Kristusekkut Ernermigut.

Pigiarnenne Gûdib killakk nunallo pingortipakk. 1 Mos. 1, 1.

Okpernermut illisimavogut sillaksoakk Gûdib okausinganut pingortisimangmat, takkuksaujullo tamaita pingortitaumangmata sunaungitonit. Ehr. 11, 3.

Tapsomûna ilûnaita pingortitauvut killangmêtullo nunamêtullo, takkuksaujullo takkuksaungitullo, Tronillo, nalegauvillo, attaniotinerillo, pitsartujoksuillo; ilûnamassiatikk pingortitaulaukput tapsomûna tapsomungallo. Tamaitarsuit pekârtinagit tâmma, ilaukpok, tamaitarsuillo tâpsomunga pairijauvut.

Kol. 1, 16. 17.

Ernek pivlugo okarpok: Igvit Nâlegakk nuna pigiarninganit tunganektârlaukpat, killaillo aggakpit sennamajangit. Ehr. 1, 8, 10,

5- Aipanganik: Pinniarnek pairksinek aulatsinerlo pivlugik?

Gûdib pitat tamaita pairivaittauk, aulati-lugillo.

Nunakarningane tamât karngasoinerlo katter-soiviglo, itje kiaglo, aujak okkiorlo, uvlok unuarlo soraerniatsengilat. 1 Mos. 8, 22.

Tâpsoma sekkinine nuikovâ ajortunullo ajungitunullo, sillalukojilarmelo idluartunullo idluangitunullo. Mat. 5, 45.

Gûde ingminik nellonarungnaititsingilaungilak, unuktunik ajungitullivigingmatigut, sillalukojivlune killangmit, perorsijallo perorkovlugit, nerkiksaptingnik tunitsivigivâtigut, kuviasungnermiglo ômatiptingnut. Ap. pin. 14, 17.

Iviksukanik perorkojivotit nergjutinut, perortutsianiglo inuit attoraksanginnik, nerkiksanik kaitsilutit nunab illuanit. Img. 104, 14.

Ilûnatik ijingita nerriugivâtit; igvîlle nerkiksanik tunitsivigivatit nelliutiningane. Aggakpît issivipatit, ilûnaitalo akkeartortipatit serriermik. Img. 145, 15. 16. (Img. 147, 8. 9.

Math. 6, 26 — 30.)

Inûb ômattinga apkotiksaminik issumaksarsioralloarpok, Nâlekable nâmaksitipâ. Sal. okâl. 16, 9.

Nålegak aklutitsivok akluititsilarmelo, miklititsivok angijôtitsilarmelo. 1 Sam. 2, 7.

Iglugasaksoarne ogguanartokaralloarkâ Nalekab pinniarneringitanganik? Amos 3, 6. (Img. 46, 9, 10. 1 Mos. 50, 20.)

Tâpsoma pitat tamaita pairivait okauserminut pitsartudlartomut. Ebr. 1, 3.

6. Pingajuangnik: Piniarneki piuliklerneki pivlugô?

Gûdib sillaksoarmiut kattaksimajut piulilaurivait Jêsuse Kristusekut Ernermigut.

Taimâk Gûdib sillaksoarmiut nagligivait, Ernetuane tunilugo, ilûnatik okpertut tâpsomunga assiikonagit nungusuitomigle inôgutekarkovlugit. Joh. 3, 16.

7. Gûdib piniarnermigut ukkutigûna sunamik nellojungnaertipâtigût?

Ingminik illinganerijaminik.

Ingminik illinganingit nellingôvât?

a. Gûde issokangitôvok sokkosijuitôlunelo.

Kakkat pilerkârtinnagit, nunalo sillaksoarlo pingortitaukârtinnagik, igvit Gûde ipotit, issokangitomit issokangitomut. Img. 90, 2.

Killaglo nunalo nungutsomârpuk, igville taimaitsainarpotit. Ilûnatik nutaungitôvalianiarput ulliktut; assetartitaujomârpuk anoraktut, assetartitsomârungne; Igville sôrlo

illingagavitut itsainarpotit, Jâritillo naggaser-tsengilat. Img. 102, 27. 28.

b. Gûde illunanêpok, tamainiglo kaujimat-siarlune.

Namut aijuksauvik annernernit? namullo kema-juksauvik kênarnit? killaliaruma, tagva tagva-nêpotit, ittijome inniksarsiguma, ahâk, tagva-nêgivotit. Kaub aupalungningat esarkunginnik tigusiguma, inniksarsiorlunga imarpiksub kanninginerpâb kiglingane, tagvanetauk aggakpit tessiorajarpânga, tallerpikpillo sern-gniginajarlunga. Img. 139, 7 — 10.

Nâlegak ungasingilak nelliptingnit attunit. Tapsomane inôgapta aulavlutalo — ipogut. Ap. pin. 17, 27. 28.

Nâlegak kiglisiniarparma illitarilungalo. Iksivaguma nikkovigumalônêt kaujimavat; issumakka tukkisivatit kanningitomit. Pissukuma, inangagumalonêt najorparma, apkutigijakkalo tamaita tautukpatit. Ahâgle okautsemik atautsemi-glônêt okamnêtokangilak, Nâlegak kaujigan-gitarnik. Img. 139, 1 — 4.

Inuk tautukpok ijit sânginnêtonik, Nâlekable ômat nautsertorpâ. 1 Sam. 16, 7.

c. Gûde ajugakangilak sillatojotòlunelo.

Pijomajane tamaita piniarpait, killangme nu-

namelo, inarpiksoarmelo ittinerssoanelo tamaine. Img. 135, 6.

Sumik okarpat taimailerpok; perkojikpat innerpok tava. Img. 33, 9. (1 Mos. 1.)

Gûdivut killangmêpok, pingortitsijungnarpok issumagijaminik. Img. 115, 3.

Gûdeme ajornartokangilak. Luk. 1, 37.

Nâlegak pinniarnitit angijoksovutila, unuktoksòvlutiglo! Illisimanartomik ilûnaita âkik-sorlaukpatit, nunalo perkutingnik tættæpok. Img. 104, 24.

Gûdib pingortitane tamaita ullernaigivait, ahâglo ilûnamassiatik idluartoksòlaukput. 1 Mòs. 1, 31.

Nâlekab issumasimanninga tattamnadlarpok, ânanâmiglo tamattominga sakkijartitsivok. Jes. 28, 29.

Inornarmék Gûdib akluitoksòningat ittininga, tamarnik, sillatojoksòningat nellotuijoksòningallo! kanok apgijomik tâpsoma kajusimaningit tukkisijaujungnangilat, apkutingillo nautsertortaujungnaratiglo! Kiale Nâlekab issumanga illisimavaûk? Kialônèt ajoker-torlaukpaûk? Kialônèt tunitsivigikârpaûk sumik, akkiniartaulemilune?

Rôm, 11, 33 — 35.

d. Gûde hailigiòvok, idluartòlarmelo.

Nàlegak idluartòvok apkutimine tamaine, hai-
ligiòvlnelo piniarnermine tamaine.

Img. 145, 17.

Pinniarningit passijaksaungilat, apkutingillo
tamaita idluartòvut. Gùde nellàgòrtòvok,
idluinekatsengilarlo; tàmna idluartòvok nertør-
narlarmelo. 5. Mos. 32, 4.

Ilùnaita attunit tàpsoma akkiniaromârpait pi-
niarnerilauktanginut. Ròm. 2, 6.

(1 Petr. 1, 16.)

e. Gùde sokkosijuipok, nellàgòrlarmelo.

Gùde inòngilak sæglolune, inùb kitorngaring-
ilalònèt kakialerutiksakarajarlune. Okara-
jarkâ sumik pinniaranelò? okautiginajarkaùk
suna, nellautsitinagò? 4 Mòs. 23. 19.

Nàlekab okausinga miksekârtòvok angersima-
ninelo nellautsititsainarpait. Img. 33, 4.

Taimâk kaujimajuksauvotit Nàlegak Gudit
Gudiòngmat; nellàgòrtomik Gudiòngmat, an-
gernermit napkiningnermiglo sokkosijuitok
nagliktiminut, perkojanginniglo malliktunut,
kinguvarèt tausendit tikkilugit. 5 Mòs. 7, 9.

f. Gùde naglingniòvok, (1 Joh. 4, 16.)
pitsiarpok, saimarsaivok, nâpkigosukpok, ke-
nuèpok.

Nàlekab pitsiarninga pivlugo nungutaumaring-

ilagut, nâpkigosungninga soraingilak sulle,
kaut tamâlle nutautsainarpok sokkosijuinin-
galo angijôvok. Jer. og. 3, 22. 23.

Nâlegak Nâlegak Gûd, nâpkigosuktok saimar-
saijok kenuêlunelo, angijomiglo nagligosuktôv-
lune, nertornartôvok nâpkigosuktok kinguvarêt
tausendinget tikkilugit, issumagijungnainik-
torlo idluitullinernik, tappatonermik ajorner-
miglo. 2 Môs. 34, 6. 7. (Img. 103, 8 — 13).

Kapitel II.

Engelit.

1. Engelit sunauvât?

Engelit anerniòvut pingortisimajunik, sillaksoarmut takkuksaungitomot illingajunik.

(Kol. 1, 16).

2. Kanok aglait hailigit (ajokertuivât) Engelit hailigit pivlugit (—)?

Engelit hailigit nâlengnerme sokkoserlaungitut, Gûde nakorivât, piniarkojangillo piniarpait.

Tausendit Tausenditertorlugit kivgartorpât, zehn tausendillo zehn tausenditertorlugit nangerput sângane. Dan. 7, 10.

Nâlegak nertorsiuk ilipse Engelekotingit, sôngojoksôjose perkojanginik piniartose. Img. 103, 20. (Math. 6, 10.)

3. Kia idluarkutiksanganut kivgartorningit illingavât?

Kivgartorningit illingavut Gûdib kitorngangita, piluartomik sorrusiârsuit, idluarkutiksanginnut.

Engelit ilûnatik anerniòvut kivgartortuksauv-

lutik; tillijaumajut kivgartorkojauvlutik piulijaunermit kingormgужijomârtut pivlugit.

Ebr. 1, 14.

Engeline perkolaukpait pivlutit, saputsaukovlutit apkutingne tamaine, tigumiartaikovlutit, itikattillo ujarkamut aporkonagit.Img.91.11,12. Sorrusiârsuit Engelingita killangmêrut Atâta-ma killangmiub kênanga takkunâtsainarpât.

Mat. 18, 10.

Ajortullijok kakkialertok Gûdib Engelingita kuviasutiginiarpât. Luk. 15. 10. (Ap. pin. 5, 19. Kap. 10, 3. Kap. 12, 7. Dan. 6, 22.)

4. Kanok aglait hailigit (ajokertuivât) Engelit ajortut pivlugit (—)?

Engelit illangit kattaksimalaukput, Gûdemit pêrlutik; tapkoa tâktub nalegauvinganik âkiksoilaukput; tâpkoangôvut Sâtanase, Engelingillo, kumergusiutjaumajut erkartuiviôjomârtomut.

Sâtanase inuartiôvok pigiarnermit, sokkosijui-laungilarlo miksekârnerme, miksekârnerle tâpsomanêngilak. Joh. 8, 44.

Engelit attanionitik sapkunamitsuk, iglutigle kemaklugo pijut, kellarutitut issokangitunut tâktome kumergusiupait, erkartuiviub uvloksanganut angijomut. Jûda. v, 6.

Ikkoma kamitsuitok pijarêrsimavok Sâtanase-
mut Engelinginnullo. Mat. 25, 41.

(Takko. 20, 10).

5. Kanok Engelit ajortut (—) illingavât (inungnut)?

Sâtanasib inuit ajornek pivlugo pitsartuner-
minut pigilaukpait. Piniarvekarpok okpingitune.
okpertullo sangutinasuarpait Kristusemit (Kap.
7, 5.)

Tillivagit inukattigênut, ijingit uititaulerkov-
lugit, sagiarkovlugit tâktomit kaumajomut,
Sâtanasiblo pitsartuninganit Gûdemut.

Ap. pin. 26, 18.

Sillaksûb tamattoma Gudingat okpingitut
issuunangit takpêtilaukpait, okautsit tussarner-
tut kaumarninganik takkokonagit, Kristusib
pinarnarninganik. 2 Kor. 4, 4. (Efes. 2, 2.
2 Tim. 2, 26.)

Sâtanasib pijomavâse, sannêjaromavluse kak-
kojaksatitut. Luk. 22, 31.

Kapitel III.

Jnùb illinganerilauktanga kiglinganit, kattangninga asserorningalo.

~~~~~

1. Kanok Gúdib inuk pingortilaukaûk?

Gúdib inuk adsiminut pingortilaukpâ.

Gûde okarpok: Inungnik adsiptingnik senalaukta, adsiôjunik uvaptingnut. Gûdiblo inuk adsiminut pingortipâ, Gúdib adsinganut pingortipâ. 1 Mòs. 1, 26, 27.

2. Kanok innûk (Gûdemut illingalaukâk) adsiûnitik pitjutigalugo (—)?

Adsiûnitik Gûdemut pitjutigalugo inuk sivorlerpâk illagêngnekalaukpuk Gûdemut piloringnartomik, nuna attanotivigilaukpâk, issumagijau-mavuglo tokkosuikovlugik.

(Illinganek passijaksaungitok)

(1 Mos. 1. 26. Kap. 2, 17. 19.)

3. Kanok innûk kattalaukâk illinganermit passijaksaungitomit?

Illinganermit tamattomangat innûk kattalaukpuk, Sâtanasemut uivèrijautailitingimanik nâlengerinermut Gûdemik: taimâglo ajornek sillaksoarmut tikkilaukpok.

(Kattangnek ajortomut.)

Innungmut atautsemut ajornek sillaksoarmut tikkilaukpok. Rôm. 5, 12.

Inûb atautsib nâlengininganut, unuktut ajortokartitaumavut. Rôm. 5, 19.

Kuglugiab pingitsertorlune Eva uivêridlarlaukpâ. 2 Kor. 11, 3. (1 Môs. 3.)

4. Kanok taipsomanemit inuit ilûnatik illingavât?

Taipsomanemit inuit ilûnatik ajortullijôvut.

Illingatuinangilat ingergamik idluitomut. idluartullinermiglo sapperlutik, piniarmarikivâlle idluitok, piniartaililutiglo idluartomik.

(Illinganek ajortomut.)

Adsigêngitokangilak mâne, ilûnatik ajortullijôvut, Gûdemullo nertortaujuksaunitik ajulerlugo. Rôm. 3, 23.

Uvinermit erniangôjok, uviniðvok. Joh. 3, 6.

Inûb ômatingat issumaksarsiorningit ajorput sorrusionerminit. 1 Môs. 8, 21.

Inugle ôktortaulerpok, ikligunerminut kajumik-sartauvlune uêrisartaugame. Kingorngane ikligunek salakalerangat, ajortullinermik sakkertitsivok; ajortullinerle attortaukpat, tokkomik sakkertitsivok. Jak. 1, 14. 15.

Okarupta ajortullilaungilagut, sæglotunerarpavut, okausingalo uvaptingnêngilak.

1 Joh. 1, 10.

Ajungitomik piniaraksaminik kaujimajok,
piniangitorlo, tâpsomunga ajortulliarutauvok.
Jak. 4, 17.

**5. Kanok inuit (tikkitsungnarkât) illitarksinermut
ajornekarnermingnik (—)?**

Illitarksinermut ajornekarnermingnik inuit
tikkititauvut Gûdib perkojanginnut.

Perkojanut ajornerit illitarijaulerput.

Rôm. 3, 20.

Ajornek illitarilaungilara perkojanut kissênut;
Ikligunek nellolaurapko perkojat okalaungi-
pata: ikliguktuksaungilatit. Rôm. 7, 7.
(2 Môs. 20. Rôm. 2, 14. 15.)

**6. Sumik inuit ilûnatik, sôrlo sivorlerpâktitut,
akkiniarutiksarsilaukât?**

Sôrlo inûk sivorlerpâk, taimâk inuit ilû-
natik akkiniarutiksarsilaukput Gûdib ningausin-
ganik, pitlartaujariakarnermiglo, ilûnatik ajortulli-
laungmata.

Gûdib ningausinga killangmit sakkerpok inuit
ajortullininginut, idluitullininginullo tamainut.

Rôm. 1, 18.

Gudiungilatit kuviasutekartomik idluitulli-
nermik; ajortok sângnêtsungnangilak.

Img. 5. 5. (Efes. 2, 1 — 3.)

7. Ajornerub pitlarutauninga kanok taijauvâ?

Ajornerub pitlarutauninga tokkomik tai-
jauvok, illuliutivaillo timib tokkojariakarninga,
ajulernerillo tamaita, pijokartut inôtseme, pilo-
ringinerlo illukut, inôtseme tamattomane aipang-
anelo.

Ajornek tokkomik akkekarpok. Rôm. 6, 23.

Tokko innungnut tamainut kiblêmavok, ilûna-
tik ajortullilaungmata. Rôm. 5, 12.

Kênavit kitsijarningane nerkiksarnik êsi-
juksauvotit, ivsungormikârtinak senajaujutigi-
lauktat. Ivsôvotille ivsungortuksaugivotit.

1 Môs. 3, 19.

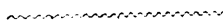
Idluarneke nunakattigêksoarnik nertornartitsi-
vok, ajornerle inuit nachonautigivat. Sal.
okal. 14, 34. Jerem. 2, 19.

Gudekangitut ullapirsautekangilat, Gudiga
okarpok. Jes. 57, 21.

Idluitullinipse apsimatipâse Gudipsingnit,
ajortulliniselo pivlugit Gûdib kênane allartipâ
illipsingnit, tussaromanase. Jes. 59, 2.

Nâlengitut pitlartaujomârput ânianartoksoarmut
issokangitomut, Nâlekalb kênanganit pitsartu-
ninganillo ânanaujoksoarmut pijomut.

2 Tess. 1, 9.

Kapitel IV.

Jnùb piulijauninga Jêsuse Kristusemut.

I. Gûdib pijomajanga saimanartok inuit ajortoggit pivlugit, kanok illingavâ?

Gûde pijomalaungilak inuit ajortomut piloringinermêtsainarninginnik. piulijauningalle issokangitomit kajusijutigilaukpâ.

(Gûdib kajusimaninga piulijauniptingnut issokangitomit.)

Gûdib inuit ilûnaita piulijaukojomavait, miksekârnermiglo illitarksititaukovlugit.

1 Tim. 2, 4.

Sôrlo miksekârtomik inøgama, Nâlegak Nâlegak okarpok: Idluitullijub tokkunga kuviagingilara, idluitullijorle sâlerkovara apkutigilauktaminit inòkovaralo. Hesek. 33, 11. Nertortaule Gûde Nâlegaptalo Jêsusib Kristusib atâtanga, saimausertivut anernelingnut saimanartunut sunatuinarnut, killaub pinginnik illangiutitilluta Kristuseme. Sôrlo taipsomane anerilaungmatigut sillaksoak tung-

anilijaukârtinnago, ivsornaikovluta pitlarak-
saukonatalo sângane naglingnerme.

Efes. 1, 3. 4.

2. Kanok Gûdib piulijaunek tamadsa parngnairutigilaukaûk?

Piulijaunek tamadsa parngairutigilaukpâ ingminik nellojunut nellonarungnaititsingilaung-
iname, inuillo angerkattigêngnetokamut illinga-
lauktut, tunitsivigilauramigit perkojanik, kivgar-
tornermiglo tunergutit pivlugit, angernerniglo.

(Parngnanairutjinek piulijaunermik nelliutsiari-
nerme.)

Nelliutune anigortune Gûdib nellojut tamaita
issumamingnik inônialauktut, kamangitsertor-
laukpait; ingminik nellonarungnaititsingigal-
oarane, unuktunik ajungitullivigingmatigut,
sillalukojivlune killangmit, perorsijallo peror-
kovlugit, nerkiksaptingnik tunitsivigilauk-
pâtigut, kувiasungnermiglo ômatiptingne. Ap.
pin. 14, 16. 17. (Ap. pin. 17, 26 — 28.)

Ilipse inukattigêngôvose ivsornaitunik Na-
lekamut Gûdipsingnut. Ilipse Nâlekaб Gu-
dipse anerilaukpâse inukattigêkotiminut inu-
kattigêngnit tamainit nunamêtunit.

5 Mos. 7, 6.

Okperviksak tikkerkârtinago perkojanut alaijungnangertitauvogut palangertauvluta, okperviksak sakkijartuksak nelliutsiarivlugo. Perkojat tagva sugiartautiksarilaukpavut Kristusemut, idluartitaukovluta okpernermut.

Galat. 3, 23. 24.

Tupek sivorlek adsigêgutiksaulaungmat taisomane, tagvane tunijingmatta tunergutini tokkotaniglo, Gûdemiglo kivgartortub issumanga tamakkoa nâmaksitilugo ajorpat.

Ehr. 9. 9.

Gûdib kuglugiak okautivâ: Omisuktigêngnermik pititsijomavunga ilingne arnamelo, kinguvâksarne kinguvâksanginelo. Arnable kinguvâksangat niakuit tullidlaromârpa, igville kingmingagut kêjomârpat.

1 Môs. 3, 15.

Pivlunga aglait ilunamassiatik nellautsijuksaungmata, Môsesib nellautaijullo aglanginne, Dâvidiblo imgerutinginne. Luk. 24, 44.

Nâlegak itsak okalaukpok Profêtekotingita idluartut kanningitigut, piulijomavvluta kenu-gijiptingnit, ômigijiptalo ilûnaita agganginit.

Luk. 1, 70. 71.

3. Kanok Gûdib piuliklernek tamadsa piniar-laukaûk?

Piuliklernek tamanna Gûdib piniarlaukpa Jêsuse Kristusekut, sillaksoarmut tikkisimajokut, ajortullijut piloriktilugit.

(Piulijaunerub piniarutauninga nelliutub nelliuti-ningane.)

Jêsuse Kristuse sillaksoarmiut Piulijingat.

Tamadsa ila nellâgut miksekârpok, okausiöulunelo akketûjomik, pivianartomik, Kristuse Jêsuse nunamut tikkisimangmat ajortullijut piloriktitsartorlugit. 1 Tim. 1, 15.

Inûb erningat tikkisimavok tammarsimajut kenneriartorlugit piloriktitsartorlugillo.

Luk. 19, 10.

Mattomunga Gûdib naglingninga uvaptingnut sakkersimavok, Gûdib Ernetuane tillilaungmago nunamut, uvagut tâpsomûna inökovluta.

1 Joh. 4, 9.

4. Jêsuse Kristase kinauvâ?

Jêsuse Kristuse Gûdib Ernetuariva illinganingallo adsimarigivâ.

Ananauninga tækkolaukpavut, Ernetuangat ananauningatut Atâtamit pijub, saimarnelijartok, miksekârn timerijartorlo. Joh. 1, 14.

Okperlaukpogut illitarksilerlutalo Kristusiöga- vit, Gûdib ömartub erninga. Joh. 6, 69.

Uvangalo Atâtalo atausiôvoguk. Joh. 10, 30.
Uvamnîk tautuktub Atâta tautukpâ. Okpingi-
latit Atatamnênama Atâtalo uvamnêmât?

Joh. 14, 9. 10.

Tâmna anânauningat kebleriutigiva, illinga-
ningallo adsiluanga. Ebr. 1, 3.

5. Gûdib Erningat suna pigilerlaukpaûk?

Gûdib Erningat inûb illinganinga pigiler-
laukpâ, inungorlaukporlo nellâgut, Anernermit
hailigemit pilune, erniarijaulaukpok uigasungmut
Mariamut.

(Miklilerninga.)

Engelib Gabriëlib Maria okautivâ: Anernerub
ajunginerub kollangiarniarpâtît kotsingner-
mêtublo pitsartuningat ullingniarpâtît; tamana
pivlugo ivsornainek ernijaksat Gûdib Erninga-
nik taijaujomârpok. Luk. 1, 35.

Okausek uviniðlerpok, inukattigalutalo.

Joh. 1, 14.

Sôrlo sorrutsit uvinekarlutiglo aukangmata,
tâmna ukkutitunâk tamakkoninga illangiusima-
vok. Ebr. 2, 14.

Tâmna Gudetun — igaloalaurame, nertornau-
tigilaungilâ, Gude adsigilugo; ingminigle nik-
kanarsarlaukpok, kivgatun-ilerdlune, inutuinak

âdsigilerlaukpâ, inutuinaujotullo illinganinga
naipitaulaukpok. Fil. 2, 6. 7.

Nelliuninga nelliusingmat, Gûdib Ernine
tillivâ, arnamit erniangôjok. Galat. 4, 4.

6. Uvlut 8ingane nutarak kanok piviôlaukâ?

Uvlut 8ingane nutarak kippijaulaukpok, at-
tekartitauvorlo Jêsusemik.

Uvlut sittamaujortôlermata nutarârsuk kippi-
jaungmat, attekartipât Jesusemik, Engelib tai-
mâk taingmago, sulle anâname timingat illua-
nêlerkârtinago. Luk. 2, 21.

Ernermik ernijomârpok, tâmna Jêsusemik
atseraraksarivat, inutitane piulijomârmagit
ajorninginnit. Mat. 1. 21.

(Unipkautsit tamakkoamalliktingit Jêsusib sor-
rusiôninganik attuarkit: Luk. 2, 22 — 40.
Mat. 2. Luk. 2, 41 — 51.)

7. Jêsusib aglisininga innuktut pivlugo, Jâringita 30inganut, sumik (kaujititauvitâ) aglangnut hailigi- nut (—)?

Jêsuse aglisikpok Atâtame kuviagijanganut.
Nâzarethemelaukporlo Jâringita 30 ingat tik-
kilugo kamagijautinane.

Nutarârsuk aglisikpok pitsartudlarlunelo aner-

nerme, sillatuvaksoadlarlarmelo, Gudiblo saimaningat najorivâ. Luk. 2, 40.

Jêsuselo sillatulerpalliadlarpok, inumariôlerpalliavlunelo, saimanarsivalliavlunelo Gûdeme inungnelo. Luk. 2, 52.

Jêsusib angajokângne nâleluarpâk. Luk. 2, 51.
Igloliortiungilâk Mariab erningâ? Mark. 6, 3.

8. Kanga, kanorlo Jêsusib perkojaunine pigiarlaukpaûk?

Jâringita 30ingane Jêsuse baptitaulaukpok Johanesemut baptiterijomut: tagvalo kiblingnadtartomik erniônerartaumavok Gudemut.

(Mat. 3, 13 — 17.)

Anernek ajunginek akkarpok kânganut pivlune, (tingmiatut) Tauhetut tautukarlune; nippelo killangmit pivok, okartok: Igvit Ernerivagit nagligijara kuviagijaralo.

Luk. 3, 22.

9. Ajokertuijônine pigiarkârnago, suna pijokaulaukâ?

Jêsuse idluarkutiksaptingnut ilûnane Sâtanasemut ôktorluktaumalaukpok uvaptitut ajornekaranele. (Mat. 4, 1 — 11. Luk. 4, 1 — 13.)

Ajokertuinerôjokangilagut illapsugosugungnangitomik ajulerniptingnik, illunanele oktortaumajomik uvaptitut, ajornekaranele. Ebr. 4, 15.

10. Kanok Jêsusib ajokertuijônine piniarlaukaûk?

Jêsusê sunatuinakut arvertarlaukpok, kivgaton - îdlune aklujoksòvlunelo, illakarlune illiniartiminik.

(a. Kivgartornek Profètiolune.)

Kivgab adsinga attilaukpâ. Fil. 2, 7.

Akluitoksògaloarlune aklulilaukpok pivluta.

2 Kor. 8, 9.

Terrianiat sittekarput, tingmitsallo killaub attanêtut ublokarput; Jnùble Erninga pekan-gilak niakome illitsiviksanganik. Luk. 9, 58, (Mat. 10, 1 — 4; Luk. 6, 13 — 16; 10, 1 — 22; 8, 1 — 3.)

11. Sunamik Jêsusê piniarlaukâ ajokertuijônêrme Jâringine pingasune?

Ajokertuijônêrme Jâringine pingasune Jêsusib inuit kaujitalaukpait Gûdib pijomajanganik piloriktitauninginnut: tillijauninelo Atàtamut inuit piulijauningat pivlugo. okpernarartilaukpâ tatamnartullinermut.

Nâlekab anerningat najorpânga, taimaimat mingoarlaukpânga, tillilarmalo okautsinik tus-sarnertunik okâlakovlunga aklujunut.

Luk. 4, 18. (Jes. 61, 1 — 3.)

Kanok uvagut kemajungnarkitâ, piulijaunek

taimàk angitigijok kamagingikuptigò? Tamanna Nalekamut okautigijaukârmât tamattominga tussartunut kaujijautitauvok uvaptingnut. Ebr. 2, 3.

Gûdib Jêsuse mingoarlaukpâ Anernermik ajunginermik, pitsartunermiglo, tâmna arvertarlaungmat ajungitulliariartorlune, inûlilaitalo ilûnaita Sâtanasemut sâlauktut, Gûdib illagi-laungmago. Ap. pin. 10, 38.

Tâpsominga aktuijut ilûnatik atsuililaukput.
Mark. 6, 56.

Piniarnerit piniarutigijakka kigligiutsivut u-vammik Atâtab tillilaungmanga. Joh. 5, 36.

12. Jêsusib inôninga ivsornaitok nuname suksarivitigò?

Jêsusib inôninga ivsornaitok nuname igsaraksarivavut akkiliutiksarsiotaumanerilugolo.

(Kap. 8, 1.)

Tamadsa nerkiksara tillijima pijomajanga piniarutigilugo, piniarningalo pijarêrlugo.

Joh. 4, 34.

Nellipse akkunapsingne ajornermik passijung-narpângâ? Joh. 8, 46.

Kristusib igsagaksamik kemailaukpok uvaptingnut, tundinginik mallekovluse.

1 Petr. 2, 21.

Anianerilauktamine òktorluktaunerilauktamino
ikkajorungnarpait oktorluktaujut.

Ebr. 2, 18.

**13. Sumik Jêsuse (piniarlaukâ) ullapkosertaunik-
saptingnut (—) ?**

Naglingnermut inungnik, kunnutuidlunelo
Atâtaminik nâleklune, Jêsuse ânialaukpok oku-
mainerpânik, tokkolaukporlo.

(b. Kivgartornek ajokertuinerôlune.)

(Unipkautsit ânianginik tamainik maunga illingavut.)

Pêrsijokangilak inôsinnik uvamnit, tunivarale
uvamnik (issumamnik). Joh. 10, 18.

(Mat. 26, 53.)

Nagligosungnersaujokangilak imaitomit, inôser-
minik tunijomit illanarijane pivlugit.

Joh. 15, 13.

Ingminik miklilerlune, nalainarlauktok tokko-
mut tokkomut seningajolingmut aglât.

Fil. 2, 8.

Gûdib naglingnine uvaptingnut nertorpâ, (naut-
sertortaukova) Kristuse pivluta tokkolaungmat
ajortoksôlaungniptingne sulle. Rôm. 5, 8.

**14. Saimanek, Jêsusib kivgartorninganit ajoker-
tuinerôlune pijok, sunauvâ?**

Anianerminut tokkonerminullo Jêsusib ajor-
nivut nangmarlaukpait. (Kap. 5, B. 3.)

Ahâk takkâ Gûdib saugârsunga, sillaksoarmi-
ut ajorninginik nangmartok. Joh. 1, 29.

Tâmna idluitullinivut pitjutigallugit ikkiler-
tauvok, ajornivullo pitjutigallugit nerkerk-
sudlartitauvok. Pitlartaulaukpok uvagut ulla-
pirsautekarkovluta ikkinginullo inûlijauvogut.

Jes. 53, 5.

Tâpsoma nangminek ajornivut timimine piti-
laukpait kejungmut. 1 Petr. 2, 24.

Gûdib ajortomik kaujimangitok, ajortungorti-
laukpâ pivluta, uvagut tâpsomane idluartitau-
kovluta Gûdib sângane namagijaujomik.

2 Kor. 5, 21.

**15. Kanok Jêsusib inôsinga nuname naggaser-
laukâ? Kanorlo inôsinga nutâk killangmut illingajok
pigiarlaukâ?**

Jêsuse illuvertaulaukpok, uvlûglo pingaju-
angne tokkungajunit makkilaukpok.

(Kivgartornek Attaniolune.)

Angijorortitauninga. (Mat. 27, 57 — 60.

1 Petr. 3, 19. Mat. 28, 1 — 15.)

Tarniga anernerit inninginnêtsainarkoniangi-
lat, ivsornaitokotillo igunaukoniangilat.

Img. 16, 10.

Jêsuse tâmna Gûdib tuppaktilaukpâ, tamatto-
minga ilûnata kiglīgiutsijîðvogut.

Ap. pin. 2, 32.

Tàmna tunijaumavok ajornivut pivlugit, tupak-
fitaumijorlo idluarsijutiksaptingnut.

Rôm. 4, 25.

Kristus tokkungajunit makkisimavok, sivorler-
pângôvorlo sinnisimajunit. 1 Kor. 15, 20.

**16. Makkinime kingorngagut, kanok Jêsusib illi-
niartine nuname illingavigilaukpagit?**

Uvlune 40gine, makkinime kingorngagut,
Jêsusib illiniartine sakkijarvigilaukpait inôvlune.

Aniatitaunerme kingorngagut Jêsusib ômarlune
Apostelit sakkijarvigilaukpait okpernantunut
sakkertitaminut, taipkonunga sakkertiname
uvlut 40 git nâvlugit, okarkattigilugillo Gûdib
nâlegauvinganik. Ap. pin. 1, 3.

Jêseuse itterlune, akkornganut nangerpok,
okautilugillo: Ullapirsautekaritse! Taimârlo
okarameme agganêlo semmeranelo kemmergojauti-
pait tâpkonunga. Tagva illiniartut kuviasu-
lerput Nâlegak takkogamitsuk. Joh. 20, 19. 20.

**17. Kanok Jêsusib piuliklerteônine nuname nagga-
serlaukaûk?**

Jêseuse Kristuse killaliarlaukpok, iksiva-
vorlo Gûdib tallerpiat tungâne.

Tallerpingma tungânut ingitit, ômigijingnik
illijerkârtinnanga ittikavit ikovrangannut.

Img. 110, 1.

Betàniamullo aitipait, agganelo kollangiutitidlugit saimarpait. Taimârlo saimartigamikit kemakpait, killangmullo kongmuarpok.

Luk. 24, 50. 51. (Ap. pin. 1, 9 — 11.)

Tâmna killaliarame Gûdib tallerpiat tunganêlerpok, Engelillo, attanersuillo pitsartudlartullo naipertorpât. 1 Petr. 3, 22.

18. Kanok Jêsusib pine piniarvigilaukagit killaliarnime kingorngane?

Killaliarnime kingorngagut Jêsusib tilliklervigilaukpâtigut Anernermik hailigemik, ânanausititsikovlugo tâpsominga (Jesusemik) illuptingne.

Manigoijorle tikkitsomârpait, tillijomârtara ilipsingnut Atâtamit, miksekârnerub Anerninga, tâmna kigligiutsiniarpok uvamnik. Joh. 15, 26.

Ahâk, uvlut tamaita najutsainarpapse sillaksûb naggatânut. Mat. 28, 20.

19. Taimaimat, suna Jêsuseme nellautsilaukâ? sunangorlaukâ?

Jêsuseme nellautsilaukput Testamentetokame nellautaimalauktut Messiase pivlugo: Piu-liklertiôvok sillaksoarmiunik.

Igvit Betlehem Efrata mikkijôgaloartotit iglugasait assingnit tausendinit Judæamêtunit, iling-

nît pijomârpok Nâlegak Israëleme, tâpsoma anniviksanga tamaitaksuit pigiarninganit isso-kangitomillo-ilaungmat. Micha 5, 1.

Nutarârsungmik erniangôjokarpok uvaptingnut, erneramik tunijaujokarpok uvaptingnut, tâpsoma nalegauvinga tuinganêpok, attekarporlo tattamnadlartomik, illisimmajotôjomik, pitsartujomik, sâlakartomik, Atâtamik issokangitomik, ullapirksaijomik. Jes. 9, 6.

Nutaijortomik nuijokaromârpok Isaib napârtovinganit, napârtuksarolangmiglo amânganit paungakartokaromârtomik. Tâmnalo Nâlekab anerningat, illisimanagerub sillatunerublo anerningat, idluarsainerub pitsartunerublo anerningat, illitarksinerub sivôranerublo Nâlekamik anerningat kollangiatsainaromârpa.

Jes. 11, 1. 2.

Inôtsine tunilauruniuk tunergumut akkiliksae-rutiksamut kinguvâksarsijomârpok, akkunekalo inônarpok; Nâlekablo kajusimaninga piganertitauniarpok agganginnut. Jes. 53, 10.

(Mat. 11, 3 — 6.)

Tagva mâna Israëlib kinguvângit tamapse kaujimatsialeritse, Jêsuse tâma kikkiaktorlauptase seningajolingmut, Gûdib Nâlegangortilâlo Kristusingortilaungmago. Ap. pin. 2, 36.

Takkolaunerdlutalo kigligiutsivogut, Atatab
Ernek tillilaungmago piuliklertiðkovlugo sil-
laksoarmiunik. 1 Joh. 4, 14.

Assianik piulijiksakangilak, attekangilarlo
assianik killaub attâne inungnut tunijauma-
jomik, piloriktitauijutigijaptingnik.

Ap. pin. 4, 12.

Ilûnatik Gûdib angersimaningit tâpsomane
ahailauvut, tâpsomanelo Amenioðvut, Gûde ner-
tortaukovlugo uvaptingnut. 2 Kor. 1. 20.

Kapitel V.

Atâta, Ernek, Anernerlo hailige.

~~~~~
Nellonarungnaititsinermik kanoetomik Gûdib illing-
aniga pivlago. Jêsuse Kristusemit pilaukitâ?

Nellonarungnainek Gûde Atâtaungmat, Er-
niôvlunelo, Anerniôvlunelo hailige Jêsuse Kri-
stusemit pilaukpavut,

Johannesib Gûdib Anerninga takkova (tingmia-
tut) Taubetut akkartok, Jêsusiblo kânganut

pìjok. Ahâglo nippe killangmit okarpok:
Tagva Ernera nagliktara, tâmma kuviagivara.

Mat. 3, 16. 17.

Aileritse inukattigèksuillo tamaita ajoker-
toriantorsigik, baptilugillo Atâtab, Ernerub,
Annernerublo hailigib attinganut. Mat. 28, 19.

Gûdib saimarligit ullapkoserligillo aglivallia-
jomik anerimajut, Gudib Atatab sivorngagut
issumasimaninganut, Annernerub ivsornaititsi-
ninganut, nalekovlugit serparsartaukovlugillo
Jesúsib Kristusib aunganut. 1 Petr. 1, 2.

Kaujititsinek: Gudib nellonarungnaitininga
tamædsa illagêktune okpertune taijauvok:
Ajokertutsemik Pingasolinek pivlugo.

A. Gûde Atâta.

1. Kanok Jêsusib Kristusib Gûde (nellonarung-
naitilaukaûk uvaptingnut) (—)?

Jêsusib Kristusib Gûde nellonarungnaiti-
laukpâ uvaptingnut atâtamitut, atâtaptitullo.

Atâtamik illitarksijokangilak, Ernerub kissime,
Ernerublo nellojungnaititsomajangita illitari-
vât. Mat. 11, 27.

Takpaungarniarpunga Atâtamnut, Atâtap-
singnullo, Gûdimnut Gûdipsingnullo.

Joh. 20, 17.

**2. Sunamik Atâtab (nellojungnaitilaukpatigût) Êr-
nime tunergutauninganut (—)?**

Ernetuame tunergutauninganut Atâtab nag-
ligosungnerminik nellojungnaitilaukpâtigut.

Gûdib ernine aglât ivlerilaungilâ, tamaptale
pivluta tunilaukpa; tàmna illagalugo tamainik
tunitsiviginajangipâtigût? Rôm. 8, 32.

Mattomunga Gûdib naglingninga uvaptingnut
sakkersimavok, Gûdib Ernetuane tillilaung-
mago nunamut, uvagut tâpsomuna inôkovluta.

1 Joh. 4, 9.

**3. Kanok Atâtab okpertut Jêsuse Kristusemut
piniarvigivagit?**

Okpertut Jêsuse Kristusemut Atâtab illalior-
pait kitorngaminut.

Ilûnase Gûdib kitorngarivâse okpernermut
Jêsuse Kristusemut. Gal. 3, 26.

Tâpsominga illaliortut ilûnaita pitsartunermik
tunitsivigivait, kitorngaulerkovlugit Gûdemut,
okpertut tâpsoma attinganut. Joh. 1, 12.

Kemmergotitse, kanok angijomik naglingner-
mik Atâtab sakkijartitsivigilaungmatigut, Gu-
dib kitornganginik taijaukongmattigut.

1 Joh. 3, 1.

**4. Sunamik Gûdib kitorngangit manigorutiksak-
arkât?**

**Gùdib kittorngangit manigorutiksakarput
pattangaititsininganik timekut tarnekullo.**

Siarklernise tamaita tâpsomunga pitisigik, tâp-
soma issumagitsainarmase. 1 Petr. 5, 7.

Kutsertâk magguk kênaujârsungmik attaut-
semik akkekar pangilâk? Ukkoa illangallonêt
nunamut kattangniangilak Atâtapse perkung-
ipago. Niakupsele nujangittauk tamaita kitti-
taumavut. Tamanna pivlugo erksiniarase;
kutsertavaksoarnit ajunginersaugapse.

Mat. 10, 29 — 31.

Issumanerluktuksaungilase okarluselo: Sumik
nerrijomârpitâ? sumiglo immeromârpitâ? su-
miglônêt anoraksakaromarpitâ? Makkoa ta-
maita nellojut pinasuarpait; Atâtapse killang-
mêtub kaujînavâse, tamakkonînga tamainik
pijariakarapse. Mat. 6, 31. 32 (v. 26 — 30.)

Nertortaule Gùde Nâlegaptalo Jêsusib Kristu-
sib Atâtanga saimausermatigut anernelingnut
saimanartunut sunatuinarnut, killaub pinginik
illangiutitilluta Kristuseme. Efes. 1, 3.

B. Gùde Ernek.

1. Jêsusë Kristuse Gùdib Ernerijanga sunauvâ?

Jêsusë Kristuse Gùdib Erninga nellâgut
Gùdiòvok. (Kap. 4, 4.)

Pigiarnerme okausek ipok, okauserlo Gûdemêpok, Gûdelo okausiðjok. Joh. 1, 1.

Kristus Atâtanit uvinipkut pivok, tâмна та-mainut Gudiðvok, nertortaujok issokangitomut, Amen. Rôm. 9, 5.

Akkerartortaujungnangitomik angijðvok, Gûdemut okpernerub nellonarninga: Gûde sakki-jarsimavok uviningme. 1 Tim. 3, 16.

2. Suna (kigligiutsivâ) Gudiðninganik (—)?

Gudeðninganik kigligiutsivut Gûdetun illing-
aningit piniarningillo.

Jêsuse Kristuse ikpeksak uvlomelo, issokangi-
tomullo tâmnatsainak. Ebr. 13, 8.

Mâнна kaujimavogut tamaita nellunginangne.
Joh. 16, 30. (2, 25. 21, 17.)

Atâtaga mâнна tikkilugo piniarpok, uvangalo
piniarivunga. Atâtab piniartanga Ernerub-
tauk mânnakut piniarutigiva. Joh. 5, 17. 19.

Pitat tamaita okautsemut pingortitauvut, tâp-
soma assiagullo pingortisimajokangilak pingor-
tisimajune. Joh. 1, 3.

3. Piuliklernerminut ajortullijunik Jêsuse Kristuse sunangorlaukâ?

Piuliklerninganut nâmaksitilauktanganut ak-
kuliðtigilerpavut.

Kristuseme piulijauviksakarvogut aunganut,
tamadsa ajornernit issumagijaujungnainermik.

Efes. 1. 7.

Inûb Erninga tikkisimangilak kivgartortau-
jomavlune, kivgartoriartorlunele, inôserminiglo
tunijivlune unuktut piulijiksangannut.

Mat. 20, 28.

Gûde atausiôvok atausiôgivok pijitsertok Gû-
demut inungnullu, tagva inuk Jêsuse Kristuse,
ingminik tunilauktok piulijiksaujomavlune
ilûnainut. 1 Tim. 2, 5. 6.

Gûdemut ullapirsarsimavogut Erningat tok-
kunganut. Rôm. 5, 10.

Gûdib, Kristusemêdlune, sillaksûb inungit
ullapîrsarlaukpait ingminut, ajorninginnit issu-
magijungnaerlugit, ullapirsainartomiglo illu-
mertiluta okâlakovâtigut. 2 Kor. 5, 19.

Jêsus Kristus ullapirsautavok ajornivut piv-
lugit, ajornivulle kissetaungitut, sillaksoarmi-
ulletauk tamaitaksuit ajorningit pivlugit.

1 Joh. 2, 2.

Ahâk takka Gudib saugârsunga sillaksoarmiut
ajorninginnik nangmartok. Joh. 1, 29.

Kaujimatitse nunguniartomut Silberemut Gol-
demullonêt piulijaunginapse piusekullupsingnit

atâtanut adsiûnipsingnit: Kristusible aunganut erdlingnartomut, tâmna saugârsutut sinnaungasuitotut ivsornaitotullo - îdlune.

1 Petr. 1, 18. 19.

Taimaitomik ajokertuinerôjomik pijariakarpogut, ivsornaitomik, passijaksaungitomik, ajortokangitomik, ajortolingnit ingmigolingajomik, killangmillo kotsingnersamik; pijariakangitomik ajokertuinerôjutitut taipkotitunak uvlut tamaita tunijjariakakârlune tunergutinik ajornine nangminine pivlugit, kingorgane inuit ajorningit pivlugit; atausiarlune taimailiorlaungmat ingminik tunigame. Ebr. 7, 26. 27.

4. Jêsuse Kristuse sunaugivittigo Atâtamêdlune?

Jêsuse Kristuse tuksiarutjigivavut Atâtame.

Ajortullijokarpot tuksiarutjekarpogut Atâtame Jêsuse Kristusemik idluartojomik. 1 Joh. 2, 1. Tâpsomuna Gûdemut pijut piulijungnarpait soraijunane: inôtsainarlarmelo tuksiarutivait.

Ebr. 7, 25. (Rôm. 8, 34.)

5. Pingortisimajut ilûnatik Jêsuse Kristuse (—) sunaugivatsuk (mânnâ)?

Jêsuse Kristuse Nâlegarivavut.

Atausênarmik Nâlegakarpogut Jêsuse Kristusemik, tâpsomûna ilûnaksoatik pivut, uvagullo tâpsomunga. 1 Kor. 8, 6.

Tamana pivlugo Kristuse tokkovlunelo makki-
nivok, amalo òmardlune, Nàlegaujomavlune
tokkungajunullo inòjunullo. Ròm. 14, 9.

Jèsusib attingane sèrkut ilúnatik sèrkortortuk-
sauvut killangmètullo nunamètullo, nunab
attânètullo. Okallo ilúnatik nellonaisaijuksau-
vut Jèsuse Kristusemik Nàlegaujomik Gùdib
Atàtab nertornautinganut.

Fil. 2, 10. 11.

Tàpsoma tamaita tokkotigilaukpait, inòjut kin-
gorngagut nangminermingnik inòniarkonagit,
tàpsomungale pivlugit tokkolauktomut, mak-
kisimangmijomullo. 2 Kor. 5, 15.

C. Gùde Anernek hailige.

1. Anernek hailige sunauvâ?

Anernek hailige nellâgut Gùdiòvok Atàtalo,
Ernerlo illagilugik.

Aileritse inukattigèksuillo tamaita ajokertoriar-
torsigik, baptilugillo Atàtab, Ernerub, Aner-
nerublo hailigiub attinganut. Mat. 28, 19.

(Mat. 3, 16. 17.)

Pètrusib Ananiase okautivâ: Sòg Sàtanasilb
òmatit illumertipaùk, Anernek ajunginek
sæglokidlarangnè? Inungnik sæglokitsingilatit,
Gùdemigle. Ap, pin. 5, 3. 4.

Gûdib iglogingmasse kaujimangilasê, Gûdiblo
Anerningat innigingmasê?

1 Kor. 3, 16.

2. Suna (—) nellonarungnaititsivâ (Gudiõning-
anik)?

Gudiõninganik nellonarungnaititsivut illing-
aningit piniarningillo Gûdetut.

Anernerub kiglisiniarpait tamaita Gudiõnerub
ittiningittauk aglât. Inuit nelliât kaujimavâ
inûb illuanêtomik, inûb anerninga tâpsoma
illuanêtok kissimê? Taimâktauk kaujimajokan-
ginivok Gûdib illuanêtomik, Gudib Anerninga
kissime. 1 Kor. 2, 10. 11.

Tamakkoale tamaita Anernerub tâpsoma
attausitôjub piniarpait, issumaminiglo ilûnaita
attunit illangiutitipait nangminerijaksanganik.
1 Kor. 12, 11 (v. 8 — 10.)

3. Anernek hailige kanoêtomik (—) piniarne-
arkâ (ajortullijune)?

Anernek hailige okpertitsijôvok inungnik
Jêsusemut okautsinut tussarnertunut.

Manigoijuble Anernerub ajunginerub, Atâtama
tillijomârtangat attimne, tâpsoma ajokertorni-
arpâse tamainik, erkaitiluselo tamaînik okau-
serilauktamnik ilipsingnut.

Joh. 14, 26.

Manigoijok tikkikune sillaksoarmiut tukkisitiniarpait ajornermik, idluarnermiglo, erkartuig-nermiglo. Ajornek pivlugo okperlaungimata uvamnut; idluarnerle pivlugo Atâtamut aini-arama, takkoniarungnairupsingalo; erkartuinek pivlugo, sillaksûb tamattoma attaniga erkartortaungmat. Joh. 16, 8 — 11.

Nelliallonêt Jêsuse Nalekamik taisijungnangilak Anernerub ajunginerub pitingipago.

1 Kor. 12, 3.

4. Kanok okpertut piniarvigivagit?

Okpertut innigivait, ajokertoromavlugit, tessiorlugillo manigorlugillo.

Kaujimangilasê timise Anernerub ajunginerub illupsingnê tub iglogingmagit? 1 Kor. 6, 19.

Miksekârnerub anerningat, miksekârnernut tamainut tessiorniarpâse. Joh. 16, 13.

Ilûnatik Gûdib Anerningat tessiortangit, Gûdib kittorngarivait. Rôm. 8, 14.

Atâta tuksiarvigijomavara manigoijomik as-simnik tunitsiviokovluse, illipsingnêtsainarkovlugo issokangitomot: Miksekârnerub anerninga sillaksoarmiut pijungnangitangat, takkunginamitsuk illitaringinamitsuglo. Ilipsele illitarivase, illagitsainarmase ilipsingnêniarmallo. Joh. 14, 16. 17.

Sangèniptingne Anernerub ikajorpâtigut. Tuk-siarnermik kanok nâmaktoimik nellogapta; Anerneruble nangminek tuksiarutivâtigut anersaumijunut okautaujungnangitunut.

Rôm. 8, 26.

5. Kanok pijokarkâ tussânginermut nippinganik?

Anernek hailige kiksartitauvok, nippinganik tussângikupta.

Gûdib anerninga ajunginek kiksartiniasiuk, nakkititsiviômajapsingnik uvlormut piulijauviksamut. Efes. 4, 30.

INGMIGOLINGAJUT AIPANGIT.

Piulijaunerub nangminerijauninga.

Kapitel VI.

Apkosinek piloringnermut, okpernermut Jêsuse Kristusemut.

1. Suna Gûdib pijomajanga inuit piloriktitauning-inût?

Gûde pijomavok inuit okperkovlugit Jêsemut, okpernermullo tâpsomunga inôsekarkovlugit nungusuitomik.

Tamadsa tâpsoma tillijima pijomajanga, Erninganik takkojok okpervigilugolo, inôsekar-kovlugo nungusuitomik. Joh. 6, 40.

Okpertok baptitaujorlo piulijaujomârpok; okpingitorle erkartortaujomârpok. Mark. 16, 16.

2. Okpernek kanok pigialerkâ?

Okpernek okâlanermit okautsinik tussarner-tunik pivok.

Nâlekah attinga tailugo tuksiartut piulijauniar-

put. Kanorle okpervigingitatik tuksiarviginajarpatsûk? Kanorle tussaumalaungitatik okperviginajarpatsûk? Kanorle (—) tussarajarkât (okautsaungikunik)? Okpernek tagva okâlanermit pivok, okâlanerle Gûdib okausinginit.

Rôm. 10, 13. 14. 17.

Kristusib okausingit tussarnertut pitsartuniôvut Gûdemit, piloriktilugit ilûnaita tâpkoninga okpertut. Rôm. 1, 16.

3. Okalanek okautsinik tussarnertunik sunamik sullikârkâ?

Okâlanekut okautsinik tussarnertunik illitarksititauvogut ajulidlartomik illinganiptingnik ajorniptingniglo, Anernek hailige akkerartungikuptigo.

Jerûsalem, Jerûsalem (inuit pivait) nellautaijunik tokkotsijotit, illingnullo tillijat ujarkanut millorangne! kittorngattit kattititsomakattalauraloartakka, sôrlo arnaungub piarkane kattitimagit esarkominut; pijomalaungitosele.

Mat. 23, 37. (Ap. pin. 7, 51. Kap. 13, 46.

2 Kor. 2, 15. 16.)

Tamannale tussaramitsuk, kibliktaulerput ômatimikut. Ap. pin. 2, 37.

Uvanga inukullôjunga, kia piuliniarpânga tokkub tamattoma timinganît? Rôm. 7, 24.

4. Sunamik illitarksinek tamanna illakarkâ?

Illitarksinek tamana illakarpok kakkialernermik, tussunermiglo ajortunit issumagijaujungnainermik. (Kakkialerneq, ablatsimajunik issumakarnek.)

Kakkialerneq Gûdemit pijok kakkialertitsivok piloringnermut, tamattominga inuk kakkialingilak; kiksarnerle nunab pingit pivlugit tokkotitsivok. 2 Kor. 7, 10.

Gûde nâpkigilaunga pitsiarnit pivlugo, ajornikkalo pøjarkit napkigosungnit angijoksoak pivlugo. Idluitullimanerale illitarilerpara, ajortullimaneralo sâmnêtsainarpok, ilingnut kisiane ajortullilaukpunga, idluitullilarmalo sângne. Img. 51, 3. 5. 6.

Tunergutit Gûdib kuviagijangit imaiput: anernermik kapiasuktomik, ômamiglo kapiasuktomik serkomisimajomiglo, Gûde nachoniangilatit. Img. 51, 19.

5. Sunamik sulle kakkialerneq malliktekarckâ?

Kakkialerneq malliktekarpok okpernermik, imaipok: kaujimatsiarmaringnermik Jêsuse sillaksoarmiut piulijigituinangimatsuk, uvangaletauk piulijigigapko, uvamnuttauk kaitsijok issumagijaujungnainermik ajortunit, aune tokkonelo pivlugik.

Okpernek tættekarniðvok tunganartomik neriugijaksanut, kollarnangitorlo tækkuksaungitunut.

Ebr. 11, 1.

Sôrlo Môsesib kuglugiangôjartok nappautilaungmago inukangitome, taimâktauk Inûb Erninga napautsaujariakarpok; ilûnatik okpertut tâpsomunga assiðkonnagit, nungusuitomigle innôgutekarkovlugit. Joh. 3, 14. 15.

Sumik piniartuksauvik piloriktitaikovlungâ? Nalekanut Jêsusemut Kristusemut okperit, tagva piloriktitauniarpotit iglomiokattitillo.

Ap. pin. 16, 30. 31.

Nâlegak erkaringa nâlegauvingnut tikkikuvit! — Ahamarik okaupagit: uvlome aiparilârpagit Paradiseme. Luk. 23, 42. 43.

Akkekangitomik idluarsititaulerpogut, tâpsoma saimarsautanut, piuliklernermt Kristusib Jêsusib pijanganut; tâmna Gudib sakkertilaukpâ saimauserviðkovlugo okpernermt tâpsoma aunganut, idluarneke sângmine nâmagijaujok nellonaeromavlugo issumagijungnaeramigit ajornerit, Rôm. 3, 24. 25.

6. Sunamîk (piksarsivitâ) okpernermt (—)?

Okpernermt piksarsivogut idluarnermik Gûdib sângane nâmagijaujomik, ullapirsaumiglo tâpsomunga.

Piniarnernut pingitok ajortullijunigle idluar-
titsijomullo okperune, tâpsoma okpernine idlu-
arsijutiginiarpâ. Rôm. 4, 5.

Mânnale okpernermut idluarsititaulerapta,
Gûdemut ullapirsautekarpogut Nâlegaptigut
Jêsuse Kristusekut. Rôm. 5, 1.

Gûdib nâlegauvinga nerriniônanelo immer-
niôngilak, idluarneôvorle, ullapirsauteôlarmelo
kuviasungneôlunelo Anernerme ajunginerme.

Rôm. 14, 17.

7. Okpernermut (Sunanglerkitâ) (—)?

Okpernermut kitorngangorpogut Gûdemut,
kingormgujijuksangorlutalo inôtsemik nâksaung-
itomik.

Anernerub anernivut kaujitipait kitorngau-
gapta Gûdemut. Kitorngauguptale kingorm-
gujijuksaugivoguttauk, imaipok, Gûdemik
kingormgujiluta Kristuselo kingormgujikat-
tigalugo. Rôm. 8, 16. 17.

Erninganut okpertok, inôsekarpok nungusuito-
mik, Erninganut okpingitub inôsek takkoni-
angila, Gûdib ningausingalle kollangiangi-
narpâ. Joh. 3, 36.

8. Inûb ablatsangorninga illumigut sunauvâ?

Inûb ablatsangorninga illumigut (sâlernek,

ubvalo utternek Gudemut), pigiarniôvok inôtse-
mut nutâmut Kristuseme.

Tillivagit innukattigênut, ijingit uititaulerkov-
lugit, tâktomit sârkovlugit kaumajomut, Sâta-
nasiblo pitsartuninganit Gûdemut, ajorninginit
issumagijaujungnainermik pititaukovlugit,
kingormgujaksamiglo pekarkattigekovlugit
ivsornaititaujomârtut okpernermut uvamnut.

Ap. pin. 26, 17. 18.

Ahamarik, ahamarik okaupagit: Nutâmik er-
niangôngitub, Gûdib nalegauvinga takkojung-
nangila. Joh. 3. 3. (Tit. 3, 5.)

Kristusemêtokarpot, tâmna nutangortitauvok;
pitokak itsungnaerpok, ahâk ilûnatik nutâng-
orsimavut. 2 Kor. 5, 17.

Inôvunga uvangaungitorle, Kristusele inôvok
illumne. Mânnaale uviningme inônimnik, ta-
mattominga inôvunga okpernerme Gûdib er-
ninganut, nagliktimnut, ingminiglo tunijomut
pivlunga. Gal. 2, 20.

9. Inûb sâlerninga kia piniarnerivaûk?

Inûb sâlernine nangminek piniarneringi-
lâ, Gûdible nâpkigosungningat piniarnerivâ.

Igvit sâtilaunga, tagva sâtitauniarpunga: ig-
ville Nâlegak Gûdigigapkit. Jer. 31, 18.

Uvamnut tikkitokarungnangilak, kissiane Atatab tillijima amuar pago. Joh. 6, 44. (v. 65.)

Saimanermut piulijaumavose okpernermut; ilipsingnik taimaingilase, Gûdible tunergutâ tamanna. Efes. 2, 8.

Kristuseme makkisimavose okpernermut Gûdib pititsininganut, (Jêsusemik) tokkungajunit tupaktitsilauktomut. Kol. 2, 12. — (Mat. 16, 17. Ap. pin. 16, 14. Gal. 1, 15. 16.

Kapitel VII.

Okpernerub paungangit, ubvalo ivsornailinek.

1. Kanok (illingavât) Jêsusemut Kristusemut okpertungolerlauktut (—)?

Ilûnatik Jêsusemut Kristusemut okpertungolerlauktut, okpernekut mattomûna ivsornaititaumayut aunganut.

Ubvarsimavose ivsornaititaumaluselo idluarsititaumavose, Nâlekab Jêsusib attinganut, Gûdiptalo anerninganut. 1 Kor. 6, 11.

Kristusib aungat issumavut epkéjarpait piniarnernit tokkonartunit, Gûde ômartok kivgartorlugo. Ebr. 9, 14.

2. Sumik Gûde (pijomavâ) okpertunit (—)?

Gûde pijomavok okpernerne ômartome piniarnilingme ivsornailinermik pinasuadlar-kovluta.

Gûdib pijomajanga inaipok ivsornaikovluse.

1 Tess. 4, 3.

Tâmnaale ivsornaitoksôngmet ilipsingnik kaikojijok malliklugo, ilipsetauk ivsornaititse arvertarnipsingne tamaine. 1 Petr. 1, 15.

Ivsornainermik pinasuaritse, tâpsominga pinâsuangitut Nâlegak takkoniatsenginamitsuk.

Ebr. 12, 14.

Piloridlarput ivsornaitunik ômatigit, Gûde takkojomaramitsuk. Mat. 5, 8.

Jêsuse Kristuseme okpernek naglingnekut piniarnilik kissime nâmagijauvok. Gal. 5, 6.

Sôrlo time tokkungangmat anernekangikune taimâktauk okpernek tokkungagivok ajungitullinermik illakangikune. Jak. 2, 26.

(Luk. 1, 74. 75. 2 Petr. 1, 3 — 7.)

3. Ivsornailinek kanok illingavâ?

Ivsornailinek imâk illingavok: ajortunnit

epkêjartaujomavluta, imaipok: attaniotiviôjomaerluta tâpkonunga, ajungitunelo tamaine aglisikluta pivalliajomavlutalo.

Kristusib nangminek ajornivut timiminut pitipait kejungmut, ajortullinermik tokkungalerkovluta, idluarneq inôniarvigilugo; tâpsoma ikkinginnut inûlijauvose. 1 Pêtr. 2, 24.

Jêsuse Kristuse ingminik tunilaukpok pivluta, piulijomavluta idluitunit tamainit, ivsornaititsivlunelo nangminek inukotiksaminik, attaruilijunik piniarnernut ajungitunut.

Tit. 2, 14. (v. 11. 12.)

Taimaitomik angersimanekarapta nagliktakka, epkêjarniarta uvingub tarniblo sujungninginit tamainit, nâmaksivallialutalo ivsornainermik Gûde sivôragilugo. 2 Kor. 7, 1.

Ajornek attaniotitailitisiuk timipsingne tokkojuksame ikliguniga mallitsennago.

Rôm. 6, 12.

Kristusib inukotingita uvinitik ikligunerit kajungilarnerillo illaliudlugit pitipait seningajolingmut. Gal. 5, 24.

Nâlegapta Jêsusib Kristusib saimarsautâne, illitarijauninganelo aglisivalliatitse.

2 Petr. 3, 18,

Nelliat taimaitomik nerriugijaksakartok tàmna
ivsornailiniarpok, sôrlo tàmna ivsornaimat.

1 Joh. 3, 3. (Efes. 5, 25 — 27.)

4. Suna pivlugo tamanna pijariakarkâ?

Okpertuttauk sulle ajornekarmatta, ajorni-
lingmiglo inôsekarmata naggatiksamingnut tikki-
lutik.

Okarupta: ajortokangilagut, uvaptingnik nang-
minek uivêrivogut, miksekârnerlo uvapting-
nêngilak. 1 Joh. 1, 8.

Ajornerit allarlavut uvaptingnut nippingat-
sainartut erkinautigijavullo. Ebr. 12, 1.

5. Suna (agvianarkâ) okpertunut ivsornailiner- me (—)?

Sâtanasib, sillaksoarmiullo ôktorlungningit
agviarutigivait ivsornailinermingne. (Kap. 2, 5.)

Sillaksoarmik nagligosungniarase, sillaksûb
pinginiqlônêt. Sillaksoarmik nagligosuktokar-
pat Atâtab naglingninga tâpsomanêngilak. Sil-
laksoarmêtut tamaita, uvingub ikliguningit,
ijib allianingit, pimariuternerillo, Atâtamit
pingimata, sillaksoarmille pivut.

1 Joh. 2, 15. 16.

Gûdemit erniangôjok ajortullingilak; Gûde-
mille erniangôjok ingmînik udsertorpok, ajor-
tublo (Sâtanasib) aktorniangila. 1 Joh. 5, 18.

Sillatuniaritse udsertorluselo; akkerartortise Sâtanase arvertangmat Loevetut nipliâjoksoatut, êjaksarsiorlune nellianik. Tâмна okpernermut akkerartorsiuk sôngoluse.

1 Petr. 5, 8. 9.

Gûdib saputsiniksanga attiniarsiuk, Sâtanasib pingitsertorlune uivêriklerninginnut sôngokovluse. Uviningmut aungmullo sorsungnianginapta attaniviksoarnulle pitsartujoksoarnullo sillaksûb attanninginnut, sillaksûb mattoma tâktoningane attanniotijunut, anernernut ajortunut killaub attânetunut. Efes. 6, 11. 12.

6. Ivsornailinek kia piniarnerivaûk?

Ivsornailinek tamanna pitsartunipta nangminerijapta piniarneringilâ, Gûdible saimaningat.

Piginanga piniarungnangilase sumik.

Joh. 15, 5.

Gudiôvok pititsijok illupsingne pijomanermiglo nâmaksititsinermiglo idluarijaminut. Fil. 2, 13.

(1 Tess. 5, 23. 24.)

Ajungitulliamik pigiarlauktub illupsingne, tâpsomatauk nâmaksitiniaríva Jêsusib Kristusib uvlungat nelliutininganut. Fil. 1, 6.

Jêsuse Kristuse Gûdemut illingatitaumavok illisimajutiksappingnut, idluarsijutiksappingnullo, ivsornaijutiksappingnullo, piulijaujutiksappingnullo. 1 Kor. 1, 30. (Gal. 6, 14.)

Uvanga napârtôvunga Waineliksak idluartok,
Atâtagalo Waineliksamik perorxêviliortôvok.
Akkerkut ilûnaita uvamnêtot paungakarpaktut
piungininginnik pêjaiviginiarpait, paungakar-
nersaukovlugit. Joh. 15, 1. 2.

**7. Kanok kissiane ivsornailinermik pinasuarung-
narkitâ?**

Tuksiarnermut pijârnermullo kissiane, aipa-
karasuatsainarnermullo Piulijiptingnik, ivsornai-
linek akpaliutivigijungnarpavut.

Issumamigut nangerasugijok kammalerle ochon-
niarkonnago. 1 Kor. 10, 12.

Pigârluselo tuksiaritse ôktorlungnartomut pe-
konase. Anernek pijomagaloarpok, uvinigle
sangêpok. Mat. 26, 41.

Illumnêtsainaritse, uvangalo illupsingnêdlunga.
Sôrlo akkerok paungakarungnangimat ingmi-
nik, Waineliksab napârtunganêtsainangikune:
taimainivosetauk illumnêtsainangikupse. U-
vanga Waineliksab napârtôvunga, ilipse akke-
rôvose. Uvamnêtsainartok, uvangalo tâpsoma-
nêdlunga paungakarniarpok unuktunik.

Joh. 15, 4. 5.

Kapitel VIII.

(Kapitelib sivorliub malliktingit.)

**Inôsek naglingnerme, mallingner-
lônêt Gûdib perkojanginnik.**

1. Ivsornailinerub piginasuartanga sunauvâ?

Ivsornailinerub piginasuartanga arvertar-
niôvok Gûdib perkojanganne, Jêsusib Kristusib
igsagaksakartitsilaungninga malliklugo.

Tamanna kaujijutigivavut illitarigaptigo, per-
kojangit nâlekuptigik. 1 Joh. 2, 3.

Ilûnase issumakaritse Jêsusib Kristusib issu-
makarningatut. Fil. 2, 5.

Tâpsomanêtsainarlune okartok, arvertartuksau-
givok, sôrlo tâmna (Jêsuse) arvertarlaungmat.

1 Joh. 2, 6.

Pijomajara piniarutigingilara, Atâtable pijomajanga tillijima. Joh. 5, 30.

(Perkojat tellimaujortut, 2 Mos. 20.)

2. Kanok Gûdib perkojangit tamaita illagêktitaumavât?

Gûdib perkojangit tamaita illagêktitaumavut

perkojame pijariakortonerpaujome: naglingnèrmik
Gùdemik inukattiptingniglo.

Gùdingnik Nàlegarnik nagliktuksauvotit òma-
tingnut tamànut, tarningnullo tamànut, issu-
mangnullo tamainut. Tamanna pijariakarne-
ròjok angnerlo perkojak. Aipangale tâpso-
tunakìpok: Inukattingnik iliktut nagliktuk-
sauvotit. Perkojangnut ukkungnunga mag-
gungnut perkojat ilùnatik illagèkput nellautai-
jullo aglangit. Mat. 22, 37 — 40.

(Mark. 12, 30. 31.)

Perkojat nellonaititangit angnerpâk imaipok:
Naglingnek òmamut ivsornaitomut, issuma-
mullo passijaksaungitomut, okpernermullo tak-
komorjuitomut. 1 Tim. 1, 5.

A. Naglingnek Gàdemik Piulijiptingnik.

1. Naglingnivut Gàdemik nakit pivâ?

Naglingnivut Gàdemik okpernermit pivok,
imaipok: illitarksinermit Gàdib naglingninganik,
Kristuse Jèsusemètomik.

Naglingnek tamadsa, uvagut Gùde nagligigap-
tigoungitok, tâpsomale nagligingmatigut; Er-
ninelo tillilaungmago ullapirsautaukovlugo ajor-
nivut pivlugit. 1 Joh. 4, 10.

Nagligilavut, tâpsoma naglikàrmatigut.

1 Joh. 4, 19.

Gûdib naglingninga kovijaumavok ômatiptingnut Anernermut ajungnermut. Rôm. 5, 5.

2. Naglingnek Gûdemik kikune nagvartaungilâk?

Naglingnek Gûdemik sillaksoarmik nagligo-suktunêngilak.

Sillaksoarmik nagligosungniarase, sillaksûb pinginiglônêt. Sillaksoarmik nagligosuktokarpap, Atâtab naglingninga tâpsomanêngilak.

1 Joh. 2, 15.

Uvingub issumanga ômisungniôvok Gûdemik.

Rôm. 8, 7.

Angajokângnut maggungnut kivgartortokarungnangilak; aipa ômigilârpâlônêt, aipa nagligilugo; ubvalo aipa ungagilârpâ, aipanga nachogilugo. Gûdelo nunab pingillo atautsekut kivgartorlugit sapperpose. Mat. 6, 24.

3. Sunamik naglingnek Gûdemik illakarpalliavâ?

Naglingnek Gûdemik illakarpalliavok, kuviasungnermik Nâlekame soraerungnangitomik.

Takkojomagivapse, ômatiselo kuviasudlarniarput, kuviasungnipsingniglo aksarniktokartuksaungilak ilipsingnit. Joh. 16, 22.

Kuviasutsainaritse Nâlekame, amalo okarpunga, kuviasugitse. Fil. 4, 4.

Kuvasutsainaritse. 1 Tess. 5, 16.

Kuvasukpunga Nâlekame, tarnigalo serrivok
Gûdimne. Jes. 61, 10. (Img. 84, 3.)

4. Naglingnek Gûdemik kanok sakkijartitauvâ?

Sivorlermik: Naglingnek Gûdemik sakki-
jartitauvok arvertarnermut nâlengnerme sivôra-
nermelo Nalekamik.

Illagêllo sôngosivalliavut, Nâlegarlo nâleklugo
inôvut. Ap. pin. 9, 31. (Img. 111, 10.)

Nâmaksivallialerta ivsornainermik sivôranerme
Gûdemik. 2 Kor. 7, 1.

Atâta nipliâvigigapsiuk, tâmna inungnik adsi-
gêngititsinane erkartuijok, ilûnatik piniarning-
innut, tagva arvertaritse koksasukluse nuna-
mênipsingne; kaujimavluselo nunguniartomut
Silberemut Goldemullonêt piulijaunginapse
piusekullupsingnit atâtanut adsiûnipsingnit,
Kristusible aunganut erdlingnartomut, tâmna
saugârsutut sinnaungasuitotut ivsornaitotullo-
idlune. 1 Petr. 1, 17. 18. 19.

Josef okarpok: Kanok uvanga taimâk ang-
itigijomik idluitulliartuksauvik ajortullilunga
Gûdemut. 1 Môs. 39, 9.

Nâlenginek ajorniôvok angakoniarnermik, ak-
kerartornerlo Gûdekarniôvok Gûdib assing-

innik, kivgartorniôlarmelo Gûdingoanik.

1 Sam. 15, 23.

Gûdemut naglingnek tamadsa, perkojangit
mallikaptigik; perkojangillo ajornangilat.

1 Joh. 5, 3.

Gûde nâlengnarnersauvok inungnit.

Ap. pin. 5, 29.

Perkojakka mallikupsigik, naglingnimmêtsai-
narpose, sôrlo uvanga Atâtama perkojangit
mallikapkit, naglingninganêtsainarlungalo.

Joh. 15, 10.

5. Aipanganik:

Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok kuja-
linermut okausiptigut piniarniptigullo, tunnergut-
tingit tamaita pivlugit.

Tamainik kujalititse: tamadsa Gûdib pijoma-
janga ilipsingnut Kristuse Jêsuseme.

1 Tess. 5, 18.

Tamaita kujalijutiginiarsigik soracrase Gûde-
mut Atâtamullo, Nâlegapta Jêsusib Kristusib
atingane. Efes. 5, 20. (Luk. 17, 11 — 19.)

Tamaita piniarnise, okarangapselônêt pinia-
rangapselonêt, ilûnaita piniarsigik Nâlekab
Jêsusib attingane, kujaliluselo Gûdemut Atâ-
tamullo tâpsomûna. Kol. 3, 17.

6. Pingajuangnik:

Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok sokko-sijuitomik taettekarnermut tâpsominga, angerner-mullo pijomajanganik kapiantokarninganetauk.

Tâpsoma Ernine nangminine aglât ivlerilaung-ilâ, tamaptale pivluta tunilaukpa; tâmna illa-galugo tamainik tunitsiviginajangipâtigût?

Rôm. 8, 32.

Tâttekarnise eginasiuk, angijomik akkilertau-jomârmet tamanna. Ebr. 10, 35.

(Jer. 17, 5 — 8.)

Apkutiksarnik Nalekamut perkojilerit, neriu-gilugolo, tâmna idluartomik illingatitsiniarpok.

Ing. 37, 5.

Igvit kinauvit, Gûdemut akkerartoromagavit? sennajak sennajiminut okaraloarkâ: Sôg taimâk sennavingâ? Rôm. 9, 20.

(Jer. oggu. 3, 39.)

Atâtâk, ajornangilâk ermgusiârsuk una pêrkov-lugo uvamnit? kissiane inerupko; tainâk pijomajat pile. Mat. 26, 42.

7. Sittamanganik:

Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok nel-lâgôrnermut perkojaumanerminut, ômaringner-mullo sullijaksanut, siarklinginermut nerkiksat pivlugit, torkoinginermullo.

Pimaklertok sillatovlune nertornartok pijariakortovok. Luk. 12, 42.

Pimaklertit assianik nautsertortaungilat, nellâgôr lutik naip'tauvlutik kissiane. 1 Kor. 4, 2.

Pinialeritse issumapsigut innilangaluse, piniaraksaselo piniarlugit, aggapsingnullo senariarluse piritse, taimâk perkolaurapse; illusitsiarikluse arvertarkovluse illagingitapsingnut taipkoa illangallônêt attoriakarvigikonago.

1 Tess. 4, 11. 12.

Sullijomangitok nerrijuksauginivok.

2 Tess. 3, 10.

Siarklernise tamaita tapsomunga pitisigik, tapsoma issumagitsainarmasse. 1 Petr. 5, 7.

(Mat. 6, 25. 33. 34.)

Akluitsomanermik udsertoritse, perkutevaksoakarnek inûb innogutigingimago. Luk. 12, 15.

(Mat. 13, 22.)

Iliornise torquinermut illingangilit, pitakarnerit tamâne nâmagisigik. Nangminek okalaungmat: kemangniatsengilagit allarniarnarlônêt. Ebr. 13, 5. (Luk. 21, 34.)

Piksakautiôvok angijomik, Gûde ungagilugo, nâmagilugolo tunergutâ. Ittertitsinginapta sumik sillamut, taimaimat, annititsijungnang-

iniarivogut sumik, nellonangilak. Nerkiksaka-ruptale anorakarlutalo nâmagilavut. Akluit-somajulle, ôktorlungnartomut nikanullo kat-tangniarput, unuktunullo sillainartunut as-serornartunullo kajungilârnernut, tainaitut inuit kivitipait kapianartovingmut erkartortauvlutik; torkuinek amangôngmat ajortunut tamainut.

1 Tim. 6, 6 — 10.

8. Tellimanganik:

Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok nâma-tuinartomik nerrinermut imernermullo, ikliguk-tailinermullo issumakut, okautsekut, piniarne-kullo.

Kaujimangilase timise Anernerub ajunginerub illupsingnê tub iglogingmagit? tâmna Gudemit pijasse nangmineringitasselo. Akkitûjôtuamut pissiangomagapse: taimaimat Gûde nertorsiuk timipsigullo tarnipsigullo, tamakkoa Gûdib perkutigingmagit. 1 Kor. 6, 19. 20.

Udsertoritse ômatise okumailerkonagit nerri-tûnermut immertûnermullo. Luk. 21. 34.

Nangminek ivsornaitsainarit. 1 Tim. 5, 22.

Ajornek attanerinasiuk timipsigut tokkojuksa-tigut, ikliguninga nâletsennago.

Rôm. 6, 12.

9. 6 inganik:

Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok kigligiutsinermut sivôrajuitomut Jêsusib attinganik, mitautigijaunerme unangmijaunermelotauk.

Piloridlarpôse, inuit suadlarpase uvanga pivlunga, unangmikpaselo sunatuinarniglo okarnerlugvigikpase, sæglolutik. Alliatitse sivôraniaselo akkilertautsiaromârapse killangme.

Mat. 5, 11. 12. (Luk. 6, 22. 23.)

Kuviasugitse Kristuse kapiasuktituakattigigapsiuk; ânanauningat sakkeromârviane kuviasutekarkovlusetauk serriniarluse.

1 Petr. 4, 13. (vers. 14. Rôm. 8, 17. Ebr. 12, 1. 2. Ap. pin. 5, 41.)

Uvammik okausilik inungnut, okautigijomavara Atâtamnut killangmêtomut. Uvamniglo missiutilik inungnut, missiutigijomavaratauk Atâtamnut killangmêtomut. Mat. 10, 32. 33.

(Mark. 8, 38.)

10. 7inganik:

Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok tuksiarnermut katsungaitomut, kittorngatullo îdlune Gûdemut, Jêsusib attingane.

Kannerma okausingit idluarikit ômatimalo unipkausinga illingnut, Nâlegak serngnigijiga piulijigalo. Img. 19, 15.

Tuksiaritse, tunitsivioniarpose tagva; kenne-
ritse nennisiniarpose tagva; avilortaritse up-
kuêrutsauniarpose tagva. Mat. 7, 7.

Katsungaitomik tuksiaritse! Rôm. 12, 12.
(Luk. 18. 1 — 8; 11, 5 — 13.)

Soraerases tuksiaritse! 1 Tessal. 5, 17.

Sumik tuksiarniarupse attimne piniarutitsijo-
mavunga, Atâta nertortaukovlugo Ernermigut.
Joh. 14, 13. (Joh. 15, 7; 16, 23. 24.)

Magguk akkunapsingne nuname illagêkunik
sumiglonêt tuksiaromavlutik, pijomajatik pi-
lârpâk Atâtamnit killangmêtomit.

Mat. 18, 19.

Nâlekab tuksiarninga; ubvalo: Atâtavut kil-
langme malliktingillo. Mat. 6, 9 — 13.

Luk. 11, 2 — 4.

B. Naglingnek inukatiptingnik.

1. Sumut (sakkijartitauvâ) naglingnek; innukat-
temik (—)?

Naglingnek innukattemik sakkijartitauvok
naglingnermut Gûdemik Piulijiptingnik, tunga-
nekattigivâlo. (A. 1.)

Nelliat Jêsuse Kristuseôjomik okpertok, Gûde-

mit erniangòvok. Tâpsomingalo ernijomik nagligosuktub, tâpsomangattaук erniangòjok nagligivâ. 1 Joh. 5, 1.

Naglingnartose, Gûdib taimâk naglingmattigut, uvaguttaук nagliktigèktuksaugivogut.

1 Joh. 4, 11.

Mattominga perkojakarpogut tapsomangat, Gûdemik nagligosuktub katangutinetauk nagligijaksaringmago. 1 Joh. 4, 21.

Perkojat tamaita nâmaksititauvut okautsemut atautsemut, mattomunga: Inukattit iliktut nagligiuk. Gal. 5, 14.

2. Naglingnek inukattimik sumik illumajivâ?

Naglingnek innukattimik illumajivok naglingnermik katangutimik, ubvalo okpertut nagliktigêngningannik, naglingnermiglo ilûnainik.

Atautsemik ajokertortekarpose Kristusemik; ilipsele ilûnase katangutigèkpose.

Mat. 23, 8.

Perkojaktârmik tunitsivigivapse nagliktigèkovluse, sôrlo nagligilaurapse, nagliktigèlerkovlusetauk. Tamattomunga ilûnatik illitarksi-niarput illiniartigigapse nagliktigèkupse.

Joh. 13, 34. 35.

(Ebr. 13, 1. 1 Joh. 3, 16.)

Sakkijartitsileritse nälengnërmut Gûdemik,
naglingnërmik katangutëmik, naglingnërmullo
kattangutëmik nagligosungnërmik ilûnainik.

2 Pëtr. 1, 7.

Nålekab aglisitilise, pivalliatiliseło naglik-
tigëngnërmë ilipsingnut ilûnainullo.

1 Tess. 3, 12. (Luk. 10, 29 — 37.)

Omigijise nagligisigik; ilipsingnut okauserluk-
tut saimartisigik; ilipsingnik ômisuktut ajung-
ituliviginiansigik; ilipsingnik kiksartitsijut
unangmiklertullo tuksiarutisigik. Mat. 5, 44.

(Luk. 23, 34. Ap. pin. 7, 59.)

3. Sunamut naglingnek inukattemik sakkijartitauvâ? Sivorlërmik:

Naglingnek inukattemik sakkijartitauvok
pinasuarnermut assivut kajungersarnartomik
igsagaksakartilugit arvertarniptingnut.

Nenergoase kaumatisiuk inungnut, ajungituli-
nipsingnik takkokovlugit, Atâtaselo killang-
mêtok nertortaukovlugo.

Mat. 5, 16.

Ajungitomik arvertaritse nellojut akkorngane,
ilipsingnik terliakataijut idluitullinerarluse,
ajungitulliarnipsingnik takkokovlugit, Gûde-
miglo nertordlerkovlugit.

1 Pëtr. 2, 12.

Sinaungajutauniarase Jüdinullônêt, Grichinul-
lônêt, Gúdib illagéktitanginullônêt.

1 Kor. 10, 32. (Mat. 18, 7.)

4. Aipanganik:

Naglingnek inukattmik sakkijartitauvok
nellâgôrasuarnermut idluartulinasuarnermullo.

Sæglonek iperarlugo, miksekârnermik okause-
karitse, ilûnase ingmikôrluse inukatipsingnut;
avataukattigékapta. Efes. 4, 25.

Okausetuinarnut, okatuinarmullônêt naglikti-
géktailita, piniarnermulle miksekârnermullo
pita! 1 Joh. 3, 18.

Terliarkatainiarase illapsingnik, katangutikka.
Jak. 4, 11. (Kol. 3, 9.)

Naglingnerub inukatine idluítulivigingilâ.

Rôm. 13, 10. (Kap. 13, 8. 9.)

Kapianamék perkutiminik unuksivalliatitsijok
perkutigingitaminut! Kanok akkunértigijomik
taimainiarkâ? Habak. 2, 6.

Tigililauktok tigligungnaerle, sennalunele pile
aggangminut, ajungitomik piniarle, tunijaksa-
karkovlugo ajorsartunut.

Efes. 4, 28.

5. Pingajuangnik:

Naglingnek inukattmik sakkijartitauvok

kivgartorosungnermut, pitsiarningnermullo, nâpkigosungnermullo.

Kuvasuktut kuvasukattigisigik, kugviortullo kugviorokattigilugit. Rôm. 12, 15.

Kivgartorkattigêgitse saimarsaumut ilûnase attunit tunergusiapsingnut, pimaklertutitut ajungitutitut Gûdib saimarsautânik ingmigolingajunik unuktoksoarnik.

1 Pétr. 4. 10.

Ajungitulilerta tamainut, okpernekarkativut piluarlugit. Gal. 6, 10.

Tunjinek piloringnarnersauvok pillitaunermit. Ap. pin. 20, 35.

Nunab tamattoma pinginik pekartub, katangu-tine ajoksartok takkoguniuk, ômatinelo parng-nanaerlugo tâpsomunga: kanok tâmna Gûdib naglingninga illumine piginarajarkzûk?

1 Joh. 3, 17. (Sal. okal. 19, 17. 1 Tim. 6, 17 — 19.)

Nâpkinitse sôrlo Atâtase nâpkiningmat. Luk. 6, 36.

6. Sitamanganik:

Naglingnek inukatemik sakkijartitauvok kenuêsarnermut, piôjorijuinermullo, saimarsainermut issumagijungnaerningnermullo.

Iliniarvigisinga, kenuénama ômatimmelo piðjoringinama. Mat. 11, 29.

Piloridlarput kenuétut, nuna pigileramitsuk.

Mat. 5, 5.

Piðjoringinermut sunaunersautigènasugigitse nangminipsingnit. Fil. 2, 3.

Piloridlarput ulapirsaijut, Gùdib kitorngang-innik taijaujomârmata. Mat. 5, 9.

Ajungitapsingnit ulapirsautekarasuaritse inungnut tamainut. Rôm. 12, 18.

Erkartuiniarase, tagva erkartortaunianginivose; ôminarneraingititse tâgva ôminarnerartaunianginivose; issumagijungnaernigitse tagva issumagijaujungnaerviðniarpose. Luk. 6, 37.

(v. 41. 42.)

Issumagijungnaertigêgitse, sôrlotauk Gùdib issumagijungnaervigilaungmase Kristuseme.

Efes. 4, 32. (Kol. 3, 12. 13.)

Inuit tammarningit issumagijungnaerupsigik, Atâtapsetauk issumagijungnainiarivait tammarnise. Innuille tammarningit issumagijungnainigikupsigik, Atâtapsetauk issumagijungnainianginivait tammarnise.

Mat. 6, 14. 15.

7. Telimanganik:

Naglingnek inukattemik sakkijartitauvok tuksiutjinermt inungnik ilûnainik.

Tuksiatsainaritse anernerme ilûnainik pijaria-
lingnik, tuksiarnermullo, kenunermullo,
taimailiorkovluse soraerese pigârmititse tamât,
ivsornaitut tamaita tuksiarulugit.

Efes. 6, 18.

Tagva mânna kaiblaivunga, tamainit sivorler-
mik kenujokarkovlugo, tuksiartokarkovlugolo,
tuksiarutjijokarkovlugolo kujalijutekartokar-
kovlugolo inuit ilûnaita pivlugit.

1 Tim. 2, 1.

Illautitaumajut.

Kittorngarêt okpertut malligaksangit.

1. Nulliarêngnut illingajut.

Ilipse angutit, nulliase nagligisigik, sôrlo Kris-
tusib illagêt nagligilaungmagit, ingminiglo tu-
nijub tâpkoa pivlugit. Efes. 5, 25.

Arnat uitik nâlektigit sôrlo Nâlegak. Ue nia-
koringmago arnab, sôrlotauk illagêt Kristuse
niakoringmatsuk, tàmna piulijôgiovok timiminut.
Sôrlole illagêt Kristuse nâlegaringmatsuk,
taimâktauk arnat uitik nâlegaksarivait ilûnai-
nik. Efes. 5, 22 — 24.

(1Pêtr. 3, 1 — 7.)

2. Angajokâjanut sorrutsinullo illingajut.

Atâtaujose kitorngase ningaksarniarasigik, inugoiniarsigigle nâlektilugit, Nâlekablo okausinginnik kaujutilugit. Efes. 6, 4.

(Kol. 3, 21.)

Ilipse sorrutsit, angajokâse nâleksigik Nâlekame; tamanna pijariakarmat. Atâtaillo anânaillo nâlekik; tamadsa perkojak sivorliôjok, angerosimanilik imâk: Idluarsiniarkovlutit, akkunêrtomiglo inôniarkovlutit nuname.

Efes. 6, 1 — 3.

Jêsusib angajokângne nalekpak.

Luk. 2, 51.

Atâtaminik anânaminiglo uvamnit naglingnersak, illakarniangilak uvamnik. Ernerminiglo panniminiglo uvamnit naglingnersak, illakarniangilak uvamnik.

Mat. 10, 37.

3. Nullêtunullo uigasungnullo illingajut.

Inûsuktut ikliguningit kemangniarkit; idluarnerle pinasuaruk, okpernerlo naglingnerlo ulapirsainerlo ilûnaita Nâlekamut tuksiartut illagilugit ômamut ivsornaitomut.

2 Tim. 2, 22.

Aipakangitub NâleKab pingit issumagivait, Nâ-

lekab idluarijanganut illingajomavlune.

1 Kor. 7, 32.

Uiningitub Nâlekab pingit issumagivait, ívsor-
naitsomavlune timimigullo anernermigullo.

1 Kor. 7, 34.

4. Uigarnernut illiarsungnullo illingajut.

Tâmna uigarniðjok idluartok, inotðgune, Gû-
demik tættetuakarune, soraeranelo kenuvlune
tuksjarlunelo uvlotillugo unuamelo.

1 Tim. 5, 5.

Nâlekab takkorngartat illiarsuillo saputivait,
serngnigilaítalo uigarnerit. Img. 146, 9.

5. Angajokâjanut kivganullo illingajut.

Nalegaujose ilipse, kîvgase nâmaktomîk idlu-
artomiglo piniarsigik; ilipsetauk nâlegakar-
migapse killangme kaujilerluse.

Kol. 4, 1.

Kivgaujose ilipse, nâlegase nunamétut ilû-
nainîk nâleksigik; kîvgartornermut inuit tak-
koanne, idluarijaujomavluse inungnut pinase,
ðmamulle íssumalingasuernermut pítitse, Gûde
nâleklugo. Kol. 3, 22 — 24.

(1 Pétr. 2, 18. 1 Tim. 6, 1. 2.)

6. Attannernut inukutaujunullo illingajut.

Inuit ilûnatîk attunît attanerijatîk pítisartune-

karvigijitik nâlekligit; Gûdemit pingitomik attannersoakangimat; attannersoakartunele Gûdemut perkojaumavut. Attannersoarnulle akkerartortub Gûdib perkojanga akkerartorivâ; akkerartortulle erkartortautiksarsiorput nangminermingnut. Rôm 13, 1. 2.

(v. 3 — 7. Img. 101.)

Inungnut nâlegaksaukojaujut tamaita nâlengniarsigik Nâlegak pivlugo: Attannermullônêt, nâlegaujomullônêt, angajokajanullônêt, tillijau-majunut akkiniarkovlugit ajortulijunik, ajungit-ulijuniglo nertordlerkovlugit. 1 Pêtr. 2, 13. 14.

(v. 17. 1 Tim. 2, 1 — 3.)

Attanniviksoarmut tunisiuk attaniviksûb piksanga; Gûdemullo Gûdib piksanga.

Mat. 22, 21.

Gûde nâlengnarnersauvok inungnit.

Ap. pin. 5, 29.

Kaiblainerit soraerutiksamut.

Perkojaunise tamaita piniarlaurupsigik, okaritse: kivgakullôvogut, piniaraksavut kissêta piniarlauraptigik. Luk. 17, 10.

Tagvale kattangutikka, miksekârnerillo, illusitsiaringnerillo, idluarnerillo, ivsornainerillo,

naglingnarnerillo, illanarêngnerillo, ilûnaita
innutsiarkutaunerit, kujanartokarpallônêt, ner-
tornartokarpallônêt, tamakkoa issumaksar-
siorutigisigik: tagva ulapirsaijub Gûdib illagi-
niarpâse. Fil. 4, 8. 9.

Nangminerle Gûdib ulapirsaijub ivsornaili-
tilise ilûnane illupsigut; anerniselo, tarniselo
timiselo illuêngarlutik saputijauntsainarlit pit-
laraksaukonagit Nâlegapta Jêsusib Kristusib
tikkiviane. 1 Tess. 5, 23.

INGMIGOLINGAJUT PINGAJUINGIT.

Saimarsaijutiksatsat piulijaunermut.

Kapitel IX.

Illagêt, ubvalo okpertokatigêt Jêsuse
Kristusemut.

1. Illagêt, ubvalo okpertokatigêt Jêsuse Kristuse-
mut sunauvât?

Illagêt, ubvalo okpertokatigêt Jêsuse Kris-
tusemut, illagèngnekarniòvok tâpkonane okper-
nermut Jêsuse Kristusemut akkunermingnelo
attausiolertune, mallingnermullo nellàgòrtomut
kigligiutsijune tapsominga.

Tapkonanèdlunga, igvillo uvamnèdlutit, attau-
siomarilerkovlugit. Joh. 17, 23.

Tagvane Jûde Grichelònèt, tagvane kivgak
kivgaungitorlònet, tagvane angut arnarlonèt
adsigèngitokangilak; ilùnase attausiògapse
Kristuse Jêsuseme. Gal. 3, 28.

Ilipse inukatigêngôvose anerimajut, ajokertuijut attaniviksôlutik, inuit ivsornaitut tâpsoma inukotingit; kaikojipse, tâktomit kaumaserminut tatamnartomut piniarninginnik ajungitunik kigligiutsijuksaukovluse. 1 Pêtr. 2, 9.

2. Kina illagêt niakorivatsûk?

Jêsuse Kristuse niakôvok illagêktokotiminut aungminut pissiarilauktaminut, igloliorsimajunut tâpsomunga, terrekovlune ujaraujomut.

Tâmna timib niakorivâ, tamadsa illagêt.

Kol. 1, 18.

Ilipse Kristusib timigivâse, avatiôvluselo ilûnase attunît ingmigolingavluse. 1 Kor. 12, 27. Kristusib illagêt nagligilaukpait, ingminiglo tunilaukpok tâpkoa pivlugit. Efes. 5, 25.

Mâna tagva tujormiôjungnaerluselo takkorngarungnaitose, ivsornaitulle kinguvângukatigivâse, Gûdiblo iglungane iglomiokattauvluse, igloliorsimavluse Apostelillo nellautaijullo tungavigijanganut; tamattominga Jêsuse Kristuse ujarauvok terrekovlune. Efes. 2, 19. 20.

Atâtab piulilaukpâtigut tâktub pîtsartuninganit, nûktertilutalo Ernerme erdligijame nâlegauvinganut. Kol. 1, 13.

3. Sunamik okpertut (perkojaumavât) illagêngnermingne (—)?

Okpertut perkojaumavut illagèngnermingnut sakkijartitsikovlugit Jèsusib illagèktokotinigita nellâgôrtut illinganiganik.

Okpertut unuktoksuit atautsemik ômatekarlarmiglo, atautsemik tarnekarput (sôrlo.)

Ap. pin. 4, 32.

Omarigitse adsigèktomik issumakatsainarluse anernekut, ulapirsautib kellaksutânut. Time atausek, anernekatausek, sôrlotauk kaikojaumagapse nerriuviksakarluse atautsemik kaikojaumanipsingnut. Efes. 4, 3. 4.

Naglingnerme nellâgôrta, aglivalliavlutalo ilûnainik tâpsomunga niakôjomut, tagva Kristusemut. Tâpsomanget time illuitok kattisimavok, navgutsallo ilûnatik ingmingnut navlismavut ikajortigèngnermut, avatit ilûnatik ingmikôrlutik attornermingnut, piniarnivut time aglivalliagame idluarsivlune; naglingnerme tamakkoa tamaita pivut. Efes. 4, 15. 16.

4. Sunamik ajokertuijut aulatsijullo perkojaumavât?

Ajokertuijut aulatsijullo illagèngne perkojaumavut Kristusemut, kivgangititut okalautekarkovlugit ajokertusinginnik, malliktauninginniglo udsertorutekarkovlugit, tamakkonane nangminek igsagaksaukovlugit illagektunut.

Saugârsukka nerritiniakit! saugakka nerritiniakit. Joh. 21, 15. 16.

Illangit Apostelingortilaukpait, illangille nel-lautaijungortilaukpeit, illangit okautsinik tus-sarnertunik okâlajungortilugit, illangit pairk-sijungortilugit ajokertuijungortilaukpait; ivsor-naitut idluarsartaukovlugit kivgartornerub piniaraksanganut, Kristusib timiksanga âkik-palliakovlugo. Efes. 4, 11. 12.

(Rôm. 12, 7. 8. 1 Kor. 12, 28.)

Tagva mâнна udsertoritse ilipsingnik, illagêk-tuniglo ilûnainik, Anernerub ajunginerub ajo-kertuijungortilaungmase tâpkoninga, Gûdib illagêktitangit pairilugit aungminut pissiari-lauktangit. Ap. pin. 20, 28.

Ângajokaunerôjut ilipsingnêttut kaiblarpakka: Kristusib inukotingit perkojaumajut ilipsing-nut pairiniarsigik udsertorlugillo; kununermut pinase, kunutuidlusele; kangunartomik perku-tiniaromanermut pinase, ômamulle illungertor-tomut; Gûdib inukotinginut attaniotijomajuti-tut pinase, igsagaksaunialeritsele kattimgajunut. Tagva pairksijoksoak sakkeromârpat, niakomik kunnulijuitomik opinartomik pititaujomârpose.

1 Pêtr. 5, 1 — 4.

5. Sunamik (perkojaumavât) illagêktunut illinga-jut (—)?

Illagèktunut illingajut ajokertortitik aulat-sijitiglo nagligijaksarivait, pitsiarvigilugillo nàlek-lugillo.

Issumaginiarsigik ajokertuijut ilipsingnik pairijigijaselo Nàlekame kaiblargijaselo. Piniarningit pijutigalugit anginersauluatomik nagligisigik, ulapkutekarluselo tâpkonunga.

1 Tess. 5, 12. 13.

Angajokaunerôjut piniaraksamingnik idluar-tomik pijut, magguêrtorlugit opigijaulit; pi-luarlugillo okautsinik ajokertusemiglo piniar-tut. 1 Tim. 5, 17.

Ajokertortise nàleklugillo mallingniarsigik; udsertormata tarnipsingnik, akkiortuksatitut mattominga; taimailiorkovlugit kувiasuklutik annersauminatiglo; tamanna idluartsengimat ilipsingnut. Ebr. 13, 17.

6. Sunamîk illagèt (piniartuksauvât) idluarsai-niarutiksamingnut (—)?

Illagèt attaruililutik kattimajuksauvut, pi-luatomik Sontageme, Nàlekab uvlungane, ok-pertullo uvloksiorvinginne, idluarsainiarkatigèg-omavlutik Gûdib okausinginnut, Sakramenting-nullo, tuksiarnermullo, ingernermullo.

Magguk pingasullonèt kattimajarangata attim-ne akkorngannètsomavunga. Mat. 18, 20.

Okpertut Apostelit ajokertusinginne sokksijuilaukput, illagèngnekarnermelo, avgoinermelo kakkôjamik, tuksiarkatigèngnermelo Uvlullo tamaita illagèklutik kittimaviksoarmèlaukput. Ap. pin. 2, 42. 46.

Kristusib okausingit innilangatisigik angijomik illupsingne, illisimanartunut tamainut; ajokertortigègitse erkaititigèkluselo ingerutunut nertordlerutiksanut, tuksiarutsinullo anernelingnut, ingerluselo tussarnertunut ômatipsigut tuksiarluse Nâlekamut. Kol. 3, 16.

Kattimaniksavut kamagijungnainiarnagit, sôrlo illangit illiorpangmata; kaiblargitigèklutale, taimâk pijariakaluarpok. Ebr. 10, 25.

Ilipsingnik idluarsainiaritse okpernipsingnut ivsornainerpângôjomut, tuksiarluselo.

Jûda v. 20. (Ap. pin. 20, 7. Img. 26, 6—8; 27, 4; 84, 2 — 5.)

7. Sunamik illagèt (perkojaumavât) sillaksoarmiut pivlugit (—)?

Jêsusib Kristusib illagèktokotingit perkojaumavut Jêsusib okausingit tussarnertut okâlatigilugit inukatigèngne tamaine.

Sillaksoarmut ilûnânut ainiaritse, okautsillo tussarnertut okautigisisigik inungnut tamainut.

Mark. 16, 15. (Mat. 28, 18 — 20.)

Nellojunut tillivagit, ijingit uititaulerkovlugit sâkovlugit tâktomit kaumajomut, Sâtanasiblo pitsartuninganit Gûdemut; ajorninginnit issumagijaujungnainermik pititaukovlugit, kingormgujaksamiglo pekarkatigêkovlugit ivsornaititaujomârtut okpernermut uvamnut.

Ap. pin. 26, 17. 18.

Kattersivik angijôvok sullijuksalle ikkidlarput, tamanna pivlugo kattersiviub angajokânga tuksiarvigisiuk sullijuksanik tilliklerkovlugo kattersivingminut. Mat. 9, 37. 38. (Jes. 60, 1.)

8. Nane Jêsusib Kristusib illagêktokotingit pigiartainarlaukât ?

Jêsusib Kristusib illagêktokotingit pigiartaukput inukattigêngne Israêlitine Jerûsaleme, siamarlaukpullo nellojunne (Ap. pin. Kap. 2 malliktingillo. Kap. 8 malliktingillo.)

9. Kanok Jêsusib Kristusib illagêktokotingit nelliutune mallilauktune piganerlaukât?

Illagêt siamartauvallhaninginut pivalliakas-siutilaurivuttauk sennerkotsinerit ajokertutsinik illusiôjariakartuniglo; taimaigaloartillugo Kristuse nelliutune tamaine illagêktokutekatsainarlaukpok; tâpkoningalo taimaititsiniarpok sillaksûb naggatânut.

Tattaminiarpunga, killamik okautsit tussar-
nertut assinginut sâsimalerêrapse, Kristusib
saimarsautânut kaikojigimajase tunnulugo.

Gal. 1, 6.

Uvlut tamaita najutsainarpapse sillaksûb nag-
gatânut. Mat. 28, 20.

Kairtomut tamattomunga illagêktitakkatung-
atitsomavakka, tâktoksûblo pitsartuningat
sâlaginiangilait. Mat. 16, 18.

**10. Jêsusib Kristusib illagêktokotingita illinga-
ningit nuname, kanok illingavât?**

Nelliutune tamaine Jêsusib Kristusib il-
lagêktokotingit nâlegauviôlaupt kapianarniling-
mik; taimainiarpullo pinarnarnimik sakkijarviat
tikkilugo Kristusib tikkitsomârningane.

Nâlegaunera sillaksoarmit tamattomangat
pingilak. Joh. 18, 36.

Sillaksoarmiut ômigikpase, kaujimaleritse, ô-
migikârmanga illipsingnit. Sillaksoarmiut
illagigupsigik sillaksoarmiut pitik nagligina-
jarpait; sillaksoarmiulle illaginginapsigik,
annerimalaurapsele sillaksoarmiunit, tamanna
pivlugo sillaksoarmiut ômigivâse.

Joh. 15, 18. 19.

Sillaksoarme kapiasungnekarpase, manigo-
ritsele sillaksoak sâlagivara. Joh. 16, 33.

Kapianartut unuktut attorlugit Gûdib nâlegauvinganut pijuksauvogut. Ap. pin. 14, 22.

Ilûnatik Gûdib idluarijanganut inônïaromajut Kristuse Jêsuseme, unangmijaunek attoraksarivât. 2 Tim. 3, 12. (Mat. 10, 22. 1 Pétr.

4, 12—14. Ebr. 11, 36—38; 12, 1—3.)

Tokkomavose, inôsiselo Kristuse illagivlugo ijersimavok Gûdeme. Kristusele inôtigijase sakkerpat, ilipsetauk sakkerkatigijomârivase pinarnartoksôjome. Kol. 3, 3. 4.

Sokkosijuilerit tokkomut, tagva inôtsib nikotânîk tunitsivigijomavagit. Takko. 2, 10.

II. Okpertokattigêt kikut illumavattigik?

Okpertokattigêt — okausek tâmna ilûnainut nellojôngitunut illingatitaukpat — illumavait tamaita, kivgartorviôjut Gûdib okausinginnik, Sakramentingniglo, tamannalo pivlugo Krîstusemiunik taijaujut. (Ap. pin. 11. 26.) Avisimavut ingmigolingajunut illagêksimajunullo unuktunut, apsimautijunut ajokertutsit illutsillo pivlugit akkunermingne.

12. Kanok Jêsusib illagêktokotingit nellâgôrtut (illingavât) okpertunik taijautuinartunut (—)?

Jêsusib illagêktokotingit nellâgôrtut ijersimavut illagêksimajune ilûnaine, nellinullônêlle nâmaktoimik sakkijartitaungilat.

ILLAUTITAUMAJUT.

Pijariakortonerpât illangit pijokalauktut okpertut illagêngninginne.

1. Illagêt sivorlerpât kattersortauningit Jerùsalem Pentekosteme, kingornganelo Judinit.
2. Okpernerub Kristusemut siamartauninga, inukatigêngne nellojune, sivorlerpâmik Paulusemut.
3. Okpertut unangmijauningit, sivorlerpâmik Judinut, kingorngane nellojunuttauk, piluartomik Rômemiut attaniovingane. (Tokkotaujut okpernek pivlugo, atâtaujuillo illagêngnut.)
4. Okpernerub Kristusemut sâlakarninga attanioningalo Rômiut attaniovingane, Konstantinab (angijomik taijaujub) nelliuninganit (Jâreme 333 Kristusib inûlerningat kingorngane) inukatigêksuit takkorngartat sâlakarningat Rômiunik tikkilugo; inûkatigêksuit nûkattarningita nelliuningane. (376 — 500.)
5. Okpernerub Kristusemut siamaganerninga inukatigêksoarne taipkonane, piluartomiglo Europame, Jâre 1000 tikkilugo. (Wifrid ub-

valo Bonifatsius, Germânit (Deuschit) Apostelingat.)

6. Okpertut sukaitomik illuselukpallianingit, Jârine 500mit 1500mut, Papstit aulatsitilugit; okpernerublo ivlerijauninga illârsimmanerluktinago, illagêngneârsungne unangmijauvalauktune, okpernerluktuniglo (Ketserinik) taijaulauktune. (Waldenserit; Wiklef; Johann Hus; Kattangutigêt Bohêmiamiut Morâviamiullo.)
7. Illagêt ajokertutsinut idluartunut illusiôkojaulauktunullo Apostelinut uttertitauningit. (Reformation) Jâremit 1517 mit kingornganelo. (Lutêruse, Melanchtonelo; Zwingli, Kalvinelo.)
8. Illagêt avingningit Katolikinut, Luterânerinullo, Reformisimajunullo (kingorlik magguut Evangeliumiujanik, ubvalo Protestantenik taijauvakput); akkerartortigêngnerillo tâpkoa akkorngane ajokertutsit pivlugit.
9. Illagêt mikkijut ingmigolingajullonêt pigiarningat Protestantit akkorngane. (Kattangutigêt illagêngningata nutangortitaumaningat 1722; Zinzendorf.)
10. Nelliutune tamakkonane: nippunganek, okpinginerlo iktoriktaitok unuktune pivallivut; igloanetauk tuppangnek inôtsemut nutâmut,

illungertornartomut Gûdib nâlegauvingata
angijorortitauninganut (Tilliklernek ajoker-
tuijunik attekartunut okpertunik, nellojunullo.
Illagêksimajut aglangnik hailiginik nênertau-
titsilutik, ajokertuijuniglo tilliklerlutik.)

Kapitel X.

Baptijut hailige.

1. Kinamut, sunaksaulunelo Baptijut hailige illi-
jaulaukâ?

Baptijut hailige illijaulaukpok Jêsuse Kris-
tusemut nangminek, illaliorniôkovlugo anger-
katigêngnermut Gûdemut, ubvalo illagêngne-
karnermut Atâtamut, Ernermut Annernermullo
hailigemut, tamattomûnalo okpertut illagêng-
ninganut.

Aileritse, inukatigêksuillo tamaita ajoker-
toriartorsigik baptilugillo Atâtab, Ernerublo,
Anernerublo hailigib attinganut. Mat. 28, 19.

(Mark. 16, 16.)

Okausinganik kuviasuklutik nâlektut baptitau-
lerput; uvlormelo taipsomane 3000it illautitau-
lerput. (Ap. pin. 2, 41.)

2. Baptijutib hailigib saimanarninga sunauvā?

Baptijume hailigeme piulijaumaniptingnik ajornerub ôminarneraininganit, issumagijaujungnai-viôniptingniglo tâpkonangat Jêsusib Kristusib aunganut angerviôvogut, pitsartunermiglo inosertâmut Gudemit, pijomut, tunitsiviôvogut.

Baptitauleritse ilûnase Jêsusib Kristusib attinganut, ajornerit issumagijaujungaerutiksanginnut. Ap. pin. 2, 38. Kap. 22, 16.

Kristusib illagêt nagligilaukpait, ingminiglo tunilaukpok tâpkoa pivlugit, ajorungnaitit-somavlugit, epkêjarlaungmagit ubvaumut (imiôjomut) okautsinik illalingmut.

Efes. 5, 25. 26.

Jêsusib Kristusib nagligilaukpâtigut ubvarlutalo ajor niptingnit aungminut. Takko 1, 5.

Baptijut ubvautaungilak timib ipinganut, angerkatigêngniôvorle issumame passijaksaungitome Gûdemelo, Jêsusib Kristusib makkininganut.

1 Pêtr. 3, 21.

Kaujimangilase ilûnata Jêseuse Kristusemut baptisimmajogut, tokkunganut baptitaugapta? Taimaimat illijartortaukatigimavavut baptijutikut tokkomut, sôrlo Kristuse tokkungajunit tuppaktitaungmat, Atâtatab ussornarninganut,

taimáktauk uvagut inòsertâmik arvertartuk-sauvogut. Rôm. 6, 3. 4.

Ilûnase Gûdib kitorngarivâse okpernermut Kristuse Jêsusemut. Ilûnase Kristusemut baptisimajose Kristuse attimagapsiuk.

Gal. 3, 26. 27.

Gûdib piloriktipâtigut erniangûpsârnerub ub-vautânut, Anernerublo ajunginerub nutângor-titsininganut, kovilauktaminut uvaptingnut amigangitomik Jêsuse Kristusekut Nâlegap-tigut. Titus 3, 5. 6.

3. Baptijutib hailigib pitsartuninga sunauvâ?

Saimanerub tamattoma pitsartuningagut baptisimajut tokkolertuksauvut ajortunit, aglisikler-tuksaulutiglo Jêsusib Kristusib saimaningane, illitarksinermelo tâpsominga.

Issumavileritse ilipsingnik, ajornermit tok-kungagapse inòluselo Gûdemut, Kristuse Jê-susekut Nâlegaptigut.

Rôm. 6, 11.

Kaiblarpapse sulinase pilerkonase Gûdib saimarsautânik. 2 Kor. 6, 1.

Nâlegapta Piulijiptalo Jêsusib Kristusib saimarsautâne illitarksinermelo tâpsominga agli-valliatitse. 2 Pêtr. 3, 18.

Inòvunga, uvangaungitorle, Kristusele inòvok illumne. Mànnale uviningme inòuimnik, tamattominga inòvunga okpernerme Gúdib Erninganut nagliktimnut, ingminiglo tunijomut pivlunga. Gal. 2, 20. (Efes. 4, 22 — 24.)

Taijaksat I. Nutarait angajokâgît okpertunik mànnakassakut inûlarningata kingorngane baptitausôngovut, Kristusib okausinga malliklugo: Nutakkat uvamnut pilit, innerterasigiglo; tâpkoa Gúdib nâlegauvinga pigingmatsuk.

Mark. 10, 14. 16. 1 Kor. 7, 14.

Taijaksat II. Sorrutsit baptisimajut inumari-ônersaupata, illagêt illusingit malliklugit ajokertortaukârlutik okperaksanik, saimartaukârlutik illijauvakput Komuniðnemut hailigemut.

Kapitel XI.

Komuniðne hailige.

1. Kinamut sunamullo Komuniðne hailige illijau-mavâ?

Komuniðne hailige Jèsuse Kristusemut nangminek illijaumavok, okpertut atausiotitauluar-ninginnut tâpsomunga.

Nàlegapta Jêsusib Kristusib unuame taipso-
mane pititaugame, kakkôjak tiguvâ, kujaliv-
lunelo avgorpa, illiniartiminullo tuniva, okar-
lunelo: Tigulugo nerrisiuk, tagva timiga,
tunijauniartok pivluse; taimailioritse erka-
majauniksamnut. Taimâktauk ermngusiâr-
suk tigugivâ nêrrijarêramik, kujalivlunelo tâp-
konunga tâmna tunivâ, okarlunelo: Ilûnase
tagvangat immeritse! tagva auga, Testamen-
tetâb aunga, kovijauniartok ilipse pivluse,
unuktullo pivlugit, ajornerit issumagijajung-
naerutiksanginnut; taimailioritse, immilerang-
apsiuk erkaumajauniksamnut. Mat. 26, 26—28.

Mark. 14, 22 — 24. Luk. 22, 19. 20.

1 Kor. 11, 23 — 25.

Uvinimnik nerrijok, aumniglo immertok, uvam-
nêtsainarpok, uvangalo tâpsomanêdlunga.

Joh. 6, 56.

2. Sunamik uvloksiorkitâ Komuniôneme hailige- me (—)?

Komuniôneme hailigeme uvloksiorpogut
Kristusib tokkungata erkaumajauninganik, nerri-
nermelo kakkôjamik, immernermero Wainemik
Kristusib timinganik aunganiglo pivogut.

Kakkôjak tamanna nerrilerangapsiuk, ermgu-
siârsungmillo tâpsomangat immilerangapse,

Nålekab tokkunga okautigijaksarivase tikkerkårtinnago. 1 Kor. 11, 26.

Ermgusiársuk saimanartok saimartavut, támna Kristusib aungat illagingilâ? Kakkojak avgortavut, támna Kristusib timingat illagingilâ? 1 Kor. 10, 16.

3. Komuniônib hailigib saimanarninga sunauvâ?

Komuniôneme hailigeme illangiutititauvogut Kristusib akkiliutiksarsininganik ilunânik, ajornipta issumagijaujungnaerningat nakitersutauninganut, aglisinermut ivsornailinerme, naglingnerub katangutinik sôngonersautitauninganut, nerriungnerublo aulajuititauninganut inôtsemik nâksaungitomik makkitsomârnermiglo.

Kakkôjak atausiðvok, taimák unuktðvluta timiðvogut atautsemik, kakkôjak atausek illangiuhvigigaptigo tamapta.

1 Kor. 10, 17.

Uvinimnik nerrijok, aumniglo immertok, inðsekarpok nungusuitomik, uvangalo ðmartitsomârpara uvlut naggatiksanganne.

Joh. 6, 54.

4. Sunamik pijariakarkâ illangiutivekarnermut Komuniônemik hailigemik idluartomik saimanartomiglô? Illangiutivekarnermut Komuniônemik hai-

ligemik idluartomik saimanartomiglo pijariakarpok
nangminermirik nikkasugane kiglisiniarnermik,
piniartomik illuptione kângnermik immerung-
nermiglo tâpsomînga.

Inugle nangminermirik kiglisiniarkârle, tainârlo
kakkôjamit tâpsomangat nerrile, ermgusiâr-
sungmillo tâpsomangat immerle; nellialle ner-
rijok immertorlo idluarsinane, tâmna nerriv-
lunelo imilarmelo erkartortautiksaminik, ta-
manna pivlugo NâleKab timînga issumaging-
inamiuk. 1 Kor. 11, 28. 29. (v. 27.)

Nangminiptionik erkartorupta, erkartortau-
niarajangilagut. 1 Kor. 11, 31. (v. 32.)

Nautsertoritse nangminipsingnik okperner-
mêmangâpse, kiglisiniaritse. 2 Kor. 13, 5.

Kiglisinianga Gûdik illitarilugolo ômatiga,
nautsertormînga, issumakkalo sakkijarlît sângne.
Kamagitsiangalo apkume idluitome arvertar-
mangârma, tessiormîngalo apkumut soraijuito-
mut. Img. 139, 23. 24.

Kina tammarnime unorninginnik kaujimavâ?
Tammarninnik kaujimangitamnik issumagi-
jungnaimînga! Img. 19, 13.

Ajulertok takkonârpara, anerniliglo serkomi-
simmajomik, sivôraiorlo okausinnik. Jes. 66, 2,
(Jmg. 51, 19.)

Kaititse uvamnut tamapse, ajulertose kapiasuktoselo, nakoksititsomavapse. Mat. 11, 28.

Taijaksat. Baptijut hailige, Komuniõnelo hailige okpertut (okautsinik tussarnertunik mal-ligatuakartut) Sakramentigivakit.

INGMIGOLINGAJUT SITTAMAINGIT.

Piuliklernerub pijarêrtitauninga.

Kapitel XII.

**Tokko, okpertullo angerarningit
Nâlekamut.**

1. Sunamik inuit tamaita torautekartitaumavât?

Inuk illingatitaumavok sukkutsiane tokko-jariakarlune. (Ebr. 9, 27.)

Tokko inungnut tamainut kiblê mavok, ilûnatik
ajortulilaungmata. Rôm. 5, 12.

2. Tokko sunauvâ?

Tokko avititsiniôvok tarnemik timemit, king-
orngagut time asserorpok, tarnele inôtsainarpok.
Sannit ama nunamut pijuksaugivut, sôrlo il-
lingalaungmatatut, anernerlo Gûdemut ama
pijuksauvok tunijilauktomut tâpsominga.

Sal. okal. 12, 7.

Erksiniarasigik timinik tokkôtsijut, tarninigle tokkotsijungnangitut. Anginersamigle taimna erksigisiuk, timiniglo tarniniglo asserortitsijungnartok ânianartovingme. Mat. 10, 28.

(Luk. 16, 19 — 31.)

3. Suna okpertut kollarnangitomik neringivatsuk manigornerilugolo tokkonerme?

Okpertut tarningit Kristusemêniarmata, taimaimat tokko piksakautigivât.

Uvlome aiparilarpâgit Paradiseme. Luk. 23, 43.

Nâlegak Jesuse anernera piuk! Ap. pin. 7, 58.

Kajungilârpunga avilunga tamângat, Kristuselo najoromavlugo. Fil. 1, 23.

Sivôrangilagut time kemaklugo, angerarnekk Nâlekamut kuviaginersarivavut. 2 Kor. 5, 8.

Kristuse inôgutigivara, tokkonerlo piksakautigivara. Fil. 1, 21.

Inôgupta Nâlekamut inôvogut; tokkoguptalo Nâlekamut tokkovogut. Taimaimat inôguptalônêt tokkoguptalônêt Nâlekkab perkutigivâtigut. Rôm. 14, 8.

Kapitel XIII.

**Jêsusib Kristusib tikkipsâromârninga
tokkungajullo tuppaktitaujomârningat.**

1. Kanok aglait hailigit (ajokertuivât) Jêsusib Kristusib tikkipsâromârninga pivlugo (—)?

Jêsuse Kristuse sakkijarlune tikkipsâromârivok nunamut tamattomunga.

Sekkinerlo takkerlo uvloritsallo nellunaikutaromârput; inuillo nunamêmut erksinermut şivôradlaromârput; imarpiksoarlo malliksoavaksuillo iktullijaromârput. Taimaipallo Inûb Erninga tava takkoniarpât nuvujatigut kajjok, pitsartudlarlune ânanaudlartok.

Luk. 21, 25. 27.

Jêsuse tamna ilipsingnit kongmuartitaujok killangmut tikkipsâromârivok, sôrlo takkolaurapiuk killangmut kongmuartillugo.

Ap. pin. 1, 11.

Arvertarnivut killangmêpok, takpângattauk neriugivavut piuliklerte Jêsuse Kristuse Nâlegavut. Fil. 3, 20. (Mat. 24, 29. 31. 2 Thess. 2, 3 — 12.)

2. Kanok aglait (ajokertuivât) tikkipsâromârningata nelliutininga pivlugo (—)?

Nelliutininga, Stundingalo kaujimajaungilak kimullônêt, suingartaunartomigle pileromârpok.

Uvlormik taipsominga, Stundemiglonêt taipsominga kaujimajokangilak, Engelillonêt killangmêtut, Ernerublônêt, Atâtatable kissime nellungilâ. Mark. 13, 32.

Opalungaersimatsainaritse; Inûb Erninga tikkitsomârmat Stundeme neriuvigingitapsingne.

Mat. 24, 44. (2 Pétr. 3, 8 — 10.)

3. Sunamik (pijokaromârkâ) Jêsuse Kristusekut (—)?

Jêsuse Kristusekut tokkungajut tamaita tuppaktitaujomârpok; makkitsomârnermelo tarnelo timelo illagèktitauniarivuk.

Makkiniôvunga inôsiolarmalo. Joh. 11, 25.

(Joh. 6, 40.)

Stunde nelliutsomârpok, ilûnatik illuvernêttut Inûb Erningat nippinganik tussaromârviksangat; annilerlutiglo ajungitomic piniarlauktut makkinermut inôsilingmut, ajortomigle piniarlauktut makkinermut erkartortaunilingmut. Joh. 5, 28. 29.

Gûde okperivara pijomârtome tokkungajut makkiviksakaromârmata, ajungitullijullo ajortullijullo. Ap. pin. 24, 15. (Takko. 20, 12. 13.)

Jêseusemik tagva tokkungajunit tupaktitsijub anerningat innigikpase, tâpsomatauk, Kristusemik tokkungajunit tupaktitsijub, timise tokkojuksat ômartitsomârivait, Anerninga illupsingnêmat. Rôm 8, 11. (2 Kor. 4, 14.)

Sôrlo ilûnatik Adameme tokkolerмата, taimâk Kristuseme ilûnatik ômartitaujomârput. Ilûnatile ingmikôvlutik. Sivorliotijok Kristuse; kingorngane Kristusib inukotingit tikkitsomârpat. 1 Kor. 15, 22. 23.

4. Kanok (piviôniarkât) okpertut taisomane innojomârtut sulle (—)?

Okpertut Kristusib tikkipsaromârningane innoniartut sulle, ablatsangortitaujomârput.

Ahak, nellonartomik okautivapse: Illunata sininiængilagut, illunatale ablatsangortitaujomârpogut. 1 Kor. 15, 51.

Tamannale okautivapse, okausiôlune Nalekamit, uvagut innojogut amiakovluta Nalekab tikki-viane, sinnisimajut ingiarniatsengilavut. Nangminek Nalegak killangmit akkaromârmат nipper-sôarmut kajungersarnartomut, Engelit attanninta nippinganut, Gudiblo tiptulautinganut, Kristuseme tokkungajut makkekaromârput; kingorngagut uvagut, innojogut amiakovluta, taipkoa illagivlugit aularudsaujomârpogut nuvujatigut,

Nalegak pachrearvigilugo sillame; taimaidluta
Nalegak najutsainarniarpavut. 1Tess.4,15—17.

**5. Sunamik okpertut pijomârkat makkitsomârnerme
ablatsangortitaunermelonêt?**

Makkitsomârnerme ablatsangortitaunermelo-
nêt okpertut timemik nutâmik, killangmut illing-
ajomik, pijomârput.

Timivut ajulertok ablatsangortitsomârpâ, ti-
mine ânanaudlartok adsiutilugo, pitsartunermut
ajugaringitaminut tamaita ingminut nâlektilu-
git. Fil. 3, 21.

Asseroraksak illijaulerpok, asserojutorlo mak-
kitsomârpok. Time uvinilik illijaulerpok, mak-
kitsomârporlo time annernilik. Asseroraksak
tamanna asserojuitomik attiniariakarpok, tok-
kojuksarlo tamanna tokkosuitomik attiniaria-
karivok. 1 Kor. 15,42.44.53. (2 Kor. 5, 1—4.)

Kapitel XIV.

Sillaksoarmêtut tamaita erkartuivingme sakkijariakaromârningit.

1. Kina erkartuijôvâ sillaksoarmiinnik illunainik?

Jêsuse Kristuse erkartuijôvok inôjuniglo
tokkungajuniglo.

Gûdib tâмна erkartuijuksangortilaukpâ inô-
juniglo tokkungajuniglo. Ap. pin. 10, 42.

Atâta erkartuingilak kimiglonêt, Erninele er-
kartuijungortilaukpâ tamainik. Joh. 5, 22.

Atâtab Ernek pitsartunermik tunitsivigilaukpâ,
erkartuikovlugotauk, Inûb Erneringmago.

Joh. 5, 27.

**2. Kina sakkijartuksauvâ Kristusib erkartuivik-
sangat iksivautaksoangata sânganê?**

Kristusib erkartuiviksangat iksivautaksoang-
ata sângane inuit ilûnatik sakkijartuksauvut
uvlut kingorlerpângane.

Gûde uvlormik taisimalaukpok erkartoroma-
vigijamînik sillaksoarmiunik idluarnermut.

Ap. pin. 17, 31.

Ilûnata sakkertitaujomârpogut Kristusib er-
kartuiviat sângane. Rôm. 14, 10.

Inûb Erninga ânanaunermine tikkikune, Eng-
elillo ajungitut tamaita illagallugit, iksivajo-
mârpok ânanaunerme iksivautangane, inukatti-
gello ilûnamassiatik sânganut kattititaujomâr-
put. Mat. 25, 31. 32.

3. Kanok Jêsuse Kristuse erkartuijomârkâ?

Jêsuse Kristuse erkartuijomârpok idluarto-
mik, tamaitalo akkiniarlugit piniarnerilauktanginut.

Ilûnata sakkijartuksauvogut Kristusib erkar-
tuiviksangat sângane, ilûnata attunit akkiniar-

taukovluta illiorniptingnik timeme inòtilluta a-
jungitomiglonèt ajortomiglonèt. 2 Kor. 5, 10.
(Mat. 12, 36. Ròm. 2, 6 — 10. Tak. 20, 12.)
Ajortulilauktut perkojakaratik, assiojomârput-
tauk, perkojat mallingnagit; ajortulilauktullo
perkojakarlutik erkartortaujomârput perkojat
malliklugit. Ròm. 2, 12. (Luk. 12, 47. 48.
Mat. 11, 21 — 24.)

Gûdib inuit angigutsiningit erkartoromârpait
Jêsuse Kristusekut. Ròm. 2, 16. (1 Kor. 4, 5.)

**4. Kanok okpertut (illingavât) erkartuivik piv-
lugo (—)?**

Okpertut erkartuivik erksigijariakangilât,
kuviasuklutigle utakkigivât.

Tamattomunga naglingnek nâmaksivok uvap-
tingne, kuviasutekarkovluta uvloksame erkar-
tuivingme. 1 Joh. 4, 17.

Ahamarik, ahamerik okaupapse: Okautsimnik
tussartok, okperilugolo tillijiga, tàmna inòse-
karpok nungusuitomik, erkartuivingmullo pi-
niangilak, tokkomille inòtsemut nùktersimma-
vok. Joh. 5; 24.

Uvammik okausilik innungnut okautigijomavara
Atâtammnut killangmêtomut. Mat. 10, 32. (v.33.)
Kinâ erkartuijungnarkâ? Kristuse takka tok-
kolauktok, ila piluatomik tupâktîtaungmijok,
tàmna Gûdib tallerpiat tungânêlerdlune tuk-
siupâtigullo. Ròm. 8, 34. (v. 38. 39. Tak. 7, 13. 14.)

Kitorngàrsuit tâpsomanêtsainaritse, sakkijalerpat kuviasutekarkovluta, kangusugatalo tâpsoma sângane tikkiviane. 1 Joh. 2, 28.

Kapitel XV.

Piloringnek issokangitok, ôminarnerartaumanerlo issokangitok.

1. Jêsuse Kristusêmut okpertut sunamîk piniarkât?
Ilûnatik Jêsuse Kristusêmut okpertut piloringnermik nâksaungitomik piniarput. illang-iutikattaulutik Kristusib ânanauninganik.

Kaititse Atâtama nagliktangit, nâlegauvik kingormgutigisiuk ilipsingnut pijarêrsimajok sillaksûb pigiarninganit. Mat. 25, 34.

Atâtâk pijomavunga najugamne tâpkoatauk uvamnêkovlugit tunilauktatit uvamnut, ânanaunimnik takkokovlugit tunilauktarnik uvamnut.
Joh. 17, 24.

Kristuse inôtigijase sakkerpat, ilipsetauk sakkerkatigijomarivase pinarnartoksôjome.

Kol. 3, 4. (1 Pêtr. 1, 7 — 9.)

Mâna Gûdib kitorngarivâtigut, sakkijarsimangilarlo sulle illingajomârnivut. Kaujima-

vavulle sakkijarniarpat adsiginiaraptigo; takoniaraptigo illinganinga. 1 Joh. 3, 2.

Kitorngaugaptale kingormgugijjuksaugivogut-tauk, imaipok Gûdemik kingormgujiluta, Kristuselo kingormgusikatigalugo; kapiarnarnnik pekarkatigiguptigo, ânanausikataujomârkovlutatauk. Rôm. 8, 17. (v. 18.)

Kugviornerit tamaita Gûdib allarterniarpait ijinginnit, tokko itsungnaerpok; kiksarnermiglônêt, nipliânermiglônêt, anianarnermiglônêt pijokarungnaerniarpok; sivorliôjut itsungnaermata. Tak. 21, 4. (2 Kor. 4, 17. 18. Jes. 35, 10; 60, 19 — 21.)

2. Sunamik Gudekangitut piniarkât?

Gudekangitut, okautsinik tussarnertunik mal-lingitut, âniavingmut nâksaungitomut ainiarput.

Okpingitok erkartortaujomârpok. Mark. 16, 16.
(Mat. 22, 11 — 13. Joh. 3, 36.)

Idluitoâlojose, uvamnît aularitse ikkomamut kamitsuitomut pijarêrsimajomut Sâtanasemut Engelinginullo. Mat. 25, 41.

Nâlegak Jêsuse sakkijartitauniarpok killangmit, Engeline pitsartujoksuit illagalugit, ikkoma-mullo ikkoalajomut, akkivigijartorlugit Gûdemik kaujijomangitut, okautsiniglo tussarnertunik, Nâlegavut Jêsuse Kristuse pivlugo, nâlegomangitut, taipkoa pitlartaujomârput asse-

rornartoksoarmut issokangitomut, Nâleka kânanganit pitsartuninganillo ânanaujoksoarmut pijomut. 2 Tess. 1, 7—9. (Mark. 9, 46.)

Kapianartut kiksarnartullo (pijomârput) inuit idluitulijut tarninginnut tamainut. Rôm. 2, 9. (Jûda v. 14. Tak. 21, 8.)

3. Kanok (illingatitauniarkât) pingortisimajut tamaita (—)?

Pingortisimajut tamaita ajornerub ôminar-titsininganut anersaunititaujut. nutângortitaukassiutjauniarput, illangiutititaukassiutjaulutiglo Gûdib kitorngangita pinarnarninganik.

Ahâk tamaitarsuit nutângortipakka. Tak. 21, 5. Pingortisimajuttauk piulijaujomârput kippalõnermit nunguniartomit, illangiutivlutiglo Gûdib kitorngangita ânanamik piulijauninginnik.

Rôm. 8, 21. (v. 19—23. Jes. 11, 6—9.)

Killak nutâk, nunalo nutâk takkovakka. Killak sivorlek, nunalo sivorlek pêrmanik, immarpiglo itsungnaerivok. Tak. 21, 1.

Killaglo nunalo, mattomane- ituk okausinganut pigumitângulerpuk, pijuksaujomârlutik ikkoma-mut uvloksame erkartuivingme, inuillo Gûdemik nâlegomangitut pitlartauviksangingne. Okausinganulle neriukpogut killangmik nutâmik, nuna-miglo nutâmik, tagvane idluarsainek innekarpok.

2 Pétr. 3, 7. 13.

Killaglo nunalo nungutsomârpuk, okausikkale nungutsomângilat. Mat. 24, 35.
